

Kystdirektoratet
Højbovej 1
7620 Lemvig

Erhverv
Tilladelses nr. 865-2021-
69023
J.nr. 2021-69023
Ref. ANMOE
Den 3. juli 2024

Tilladelse til indvinding af råstoffer i bygherreområde 562-PA Thyborøn

Kystdirektoratet meddeles hermed tilladelse til indvinding af råstoffer i bygherreområde 562-PA Thyborøn. Tilladelsen er meddelt i henhold til § 20, stk. 2, nr. 3, i lov om råstoffer, jf. lovebekendtgørelse nr. 124 af 26. januar 2017 (herefter råstofloven).

Figur 1 Oversigtskort over bygherreområde 562-PA Thyborøn

Tilladelsen offentliggøres på Miljøstyrelsens hjemmeside den 3. juli 2024
Klagefristen udløber den 31. juli 2024
Tilladelsen udløber den 1. august 2034

Indhold

Tilladelse til indvinding af råstoffer i bygherreområde 562-PA

Thyborøn 1

1 Tilladelsens vilkår 3

1.1 Vilkår 3

1.2 Tilladelsens varighed..... 3

1.3 Tilladte indvindingsmængder..... 3

1.4 Indberetning af indvindingsdata 3

1.5 Vederlag 4

2 Sagens grundlag 4

2.1 Formål 4

2.2 Indvindingsområde 4

2.3 Råstofressourcen..... 5

2.4 Alternativer 5

2.5 Indvindingsaktiviteten..... 5

2.6 Miljøkonsekvensvurdering..... 5

Havbund, dybde og dynamik 6

Bundsamfundets flora og fauna 7

Fisk og Fiskeri 8

Fugle 10

Havpattedyr..... 11

Miljømål og indsatsprogrammer 13

Marinarkæologiske interesser 17

Rekreative interesser 17

Sejladsforhold 18

Ammunition 18

Øvrige erhvervsinteresser..... 19

Kumulative effekter 19

Internationale beskyttelsesområder og bilag IV 20

3. Høringssvar 24

4. Partshøringssvar 25

5. Miljøstyrelsens begrundelse for afgørelse om tilladelse 25

5.1 Danmarks Havplan 26

5.2 Områdeafgrænsning 26

5.3 Råstofressourcen og indvindingsmængder 26

5.4 Indvindingsaktiviteten..... 26

5.5 Miljøstyrelsens vurdering af miljøkonsekvensvurderingerne 27

Havbund, dybde og dynamik 27

Bundsamfundets flora og fauna 28

Fisk og fiskeri 29

Fugle 30

Havpattedyr..... 31

Miljømål og indsatsprogrammer 32

Marinarkæologiske interesser 36

Rekreative interesser 36

Sejladsforhold	37
Ammunition	37
Øvrige erhvervsinteresser.....	38
Kumulative effekter	38
Natura 2000-væsentlighedsvurdering/Natura 2000- konsekvensvurdering og arter på Habitatdirektivets Bilag IV	39
Arter på Habitatdirektivets bilag IV	41
5.6 Miljøstyrelsens konklusion.....	42
6. Klagevejledning	42
Underrettelse.....	43
Bilag 1 – områdespecifikke vilkår	44
Bilag 2 – Kortbilag	45

1 Tilladelsens vilkår

1.1 Vilkår

Indvinding må kun finde sted inden for det afgrænsede område og på de områdespecifikke vilkår, der fremgår af bilag 1 til denne tilladelse.

I øvrigt skal de til enhver tid gældende generelle vilkår for råstofindvinding følges. Vilkårene fremgår af bilag 4 i Bekendtgørelse nr. 1680 af 17. december 2018 om efterforskning og indvinding af råstoffer fra søterritoriet og kontinentalsoklen (herefter råstofbekendtgørelsen).

Indvindingen kan først igangsættes, når tilladelsens og bekendtgørelsens gældende vilkår er opfyldt, og når klagefristen er udløbet.

1.2 Tilladelsens varighed

Tilladelsen gælder efter klagefristens udløb fra den 1. august 2024 og indtil den maksimale tilladelse mængde er opbrugt, dog senest den 1. august 2034.

Miljøstyrelsen kan til enhver tid ændre, begrænse eller tilbagekalde en tilladelse meddelt i henhold til råstoflovens § 20, hvis betingelserne i råstoflovens § 24 er opfyldt.

1.3 Tilladte indvindingsmængder

Den samlede og årlige tilladte indvindingsmængde fremgår af bilag 1.

1.4 Indberetning af indvindingsdata

Tilladelsesindehaver skal efter indvinding indberette oplysninger om indvindingen til Miljøstyrelsen. Indberetningerne foretages i Det Marine Råstofindberetningssystem MARIS¹.

Oplysning om mængde af indvundne råstoffer danner bl.a. grundlag for Miljøstyrelsens opgørelse af den indvundne mængde i området, og opkrævning af vederlag i henhold til råstoflovens § 22 a og kapitel 10 i råstofbekendtgørelsen.

¹ Link til MARIS: <https://raastofindvinding.dk/>

Indberetning vedrørende denne tilladelse til bygherreområde 562-PA Thyborøn skal ske med angivet tilladelsesnummer: **865 – 2021-69023**.

1.5 Vederlag

Der betales ikke vederlag for indvinding efter denne tilladelse, da materialet anvendes til kystbeskyttelse i henhold til tilladelse efter § 16, stk. 1, i lov om kystbeskyttelse, jf. råstoflovens § 22 a, stk. 4 nr. 1.

2 Sagens grundlag

Miljøstyrelsen har den 15. december 2021 modtaget ansøgning om råstofindvinding i 562-PA Thyborøn. Indvindingsansøgningen er indsendt på baggrund af efterforskning efter råstoffer i det ansøgte område.

Til grund for sagen ligger:

- Ansøgning om råstofindvinding: "Ansøgning om tilladelse til indvinding i bygherreområde – "562-PA Thyborøn", er indsendt af Kystdirektoratet den 15. december, 2021 og opdateret den 31. august 2023.
- Miljøkonsekvensvurdering: "Bygherreområde 562-PA Thyborøn", som er udarbejdet af WSP på vegne af Kystdirektoratet, modtaget af Miljøstyrelsen den 15. december, 2021. Miljøkonsekvensvurderingen indeholder ligeledes en beskrivelse af de gennemførte miljøundersøgelser, som er udført den 16. juni, 2021.
- Efterforskningsrapport: "Efterforskning og kortlægning af resterende sandressourcer i bygherreområde 562-PA Thyborøn, Nordsøen for Kystdirektoratet 2021/2022", udarbejdet af GEUS. Råstofefterforskningen er foretaget den 21-22 juni, 2020.
- "Notat vedr. Supplerende oplysninger for 562-PA Thyborøn", udarbejdet af WSP på vegne af Kystdirektoratet, modtaget af Miljøstyrelsen den 8. februar, 2023.
- "Svar på supplerende oplysninger for bygherreområde 562-PA Thyborøn, udarbejdet af WSP på vegne af Kystdirektoratet, modtaget af Miljøstyrelsen den 31. august 2023.
- Frigivelse af arealer i forbindelse med marinarkæologisk forundersøgelse for råstofindvinding i 562-PA Thyborøn", udarbejdet af Slots- og Kulturstyrelsen, modtaget af Miljøstyrelsen den 2. februar 2024.

2.1 Formål

Råstofferne skal anvendes til kystfodring på fællesaftalestrækningen Lodbjerg-Nymindesgab fortrinsvis på Agger Tange og Harboøre Tange hovedstrækningerne.

2.2 Indvindingsområde

Det ansøgte indvindingsområde ligger i Nordsøen ca. 14 km fra kysten ud for Harboøre Tange. Ansøgningsområdet dækker et areal på 25,6 km², og hvis den 500 meters påvirkningszone medregnes, et samlet areal på 37,4 km². Dybden i ansøgningsområdet varierer mellem 22-30 m, hvoraf de største dybder (28-30 meter) hovedsageligt ses langs et rendesystem, der gennemskærer den centrale og nordøstlige del af ansøgningsområdet og påvirkningszonen. Det ansøgte indvindingsområde er en genudlægning af det eksisterende bygherreområde 562-PA Thyborøn, hvor tilladelsen til indvinding udløb d. 3. maj 2024.

2.3 Råstofressourcen

Råstofressourcen i det ansøgte område er samlet estimeret til ca. 32 mio. m³, når der efterlades et 0,5 m tykt restlag, og består overvejende af fint til mellemkornet sand med indslag af groft sand og er svagt gruset. Råstofressourcen har en gennemsnitlig tykkelse på 1,5-2,0 meter, en maksimal tykkelse på op til 4,5 meter og udgør et areal på 23,9 km² (ca. 94 % af byherreområdet).

2.4 Alternativer

Materialerne, der søges om tilladelse til at indvinde, bør ikke hentes i eksisterende marine fællesområder, da disse er tiltænkt den nationale råstofhusholdning. Af miljøkonsekvensrapporten fremgår det, at man skal sandfodre med samme type materialer, som findes på strandende langs Lodbjerg-Nymindegab fællesafstrækningen. Materialer af samme type, som findes på strandende, kan derfor ikke findes i grusgrave på land. Af samme årsag redegør Kystdirektoratet for, at de ikke kan anvende oprensings- og uddybningsmateriale fra havne og uddybninger, da materialet ikke har den samme sammensætning som sandet på fællesafstrækningen.

2.5 Indvindingsaktiviteten

Kystdirektoratet vil indvinde 7,0 mio. m³ over en ny 10-årig periode. De søger om en maksimal årlig indvindingsmængde på 2,0 mio. m³, men forventer en gennemsnitlig indvinding på 700.000 m³ om året. En maksimal årlig indvinding kan ifølge ansøgningen blive nødvendig i forbindelse med storme eller større erosionshændelser. Sådanne hændelser forventes at indtræffe op til 2 gange i løbet af den 10-årige indvindingsperiode. Det noteres i det supplerende materiale, at den årlige ansøgte mængde er blevet nedjusteret fra 4 mio. m³ til 2 mio. m³ efter modtagelsen af den oprindelige miljøkonsekvensrapport, for at begrænse miljøpåvirkningerne på marsvin. Miljøkonsekvensvurderingen er derfor baseret på en årlig ansøgt mængde på 4 mio. m³.

Råstofindvindingen vil foregå ved slæbesugning og der forventes en udnyttelsesprocent på 97,5 %. Råstofindvindingen vil maksimalt omfatte 2-4 store skibe (21.000 m³) eller 2-6 små skibe (2.000 m³), der sejler frem og tilbage mellem ansøgningsområdet og fodringsstrækningen. Råstofindvindingen vil foregå over 6-85 dage/år ved en gennemsnitsindvinding og ca. 7-69 dage/år ved en maksimal årlig indvinding på 2 mio. m³.

2.6 Miljøkonsekvensvurdering

Miljøkonsekvensvurderingen er foretaget på baggrund af de potentielle påvirkninger ved indvinding af restmængden (på tidspunktet for miljøundersøgelserne) samt hele den nye ansøgte mængde. Denne samlede mængde betegnes vurderingsmængden i miljøkonsekvensvurderingen, og omfatter en samlet indvindingsmængde på 8,5 mio. m³ over ca. 13 år (2021-2034), en forventet årlig gennemsnitsindvinding på 850.000 m³ og en maksimal årlig indvinding på 4 mio. m³. Den nedre og øvre rang for den værst tænkelige påvirkning er henholdsvis en gennemsnitsindvinding på 850.000 m³ og en maksimal indvinding på 4 mio. m³ pr år i løbet af den 13-årige vurderingsperiode. Der redegøres i miljøkonsekvensvurderingen for, at alle scenarier vil ligge inden for den øvre og nedre rang inklusiv indvinding af den samlede mængde på den kortest mulige tid (BEK nr 1680 af 17/12/2018 bilag 3), hvilket indbefatter

indvinding af 2 mio. m³ pr. år, som ansøgningsmængden senere er reduceret til, i samlet 4,5 år.

Kystdirektoratet har valgt at reducere den årlige indvindingsmængde fra 4 mio. m³ til 2 mio. m³ pr. år for at nedbringe antallet af dage indvindingen potentielt kan adfærdsforstyrre marsvin i den vestlige del af habitatområde H253. Dette medføre en halvering af de potentielle påvirkninger for den maksimale årlige indvinding i miljøkonsekvensvurderingen, og en halvering af indvindingsperioden for en maksimal årlig indvinding fra 14-138 d/år til 7-69 d/år. Det bemærkes, at de forudgående vurderinger for de forskellige miljøparametre i miljøkonsekvensvurderingen ikke ændres som følge af den reducerede maksimale årlige indvinding, og at den nuværende miljøkonsekvensrapport deraf stadig er dækkende for den ansøgte indvinding.

Havbund, dybde og dynamik

Ifølge miljøkonsekvensvurderingen kan der årligt potentielt være en 34 % arealpåvirkning (8,2 km²) af ansøgte indvindingsområde ved en maksimal årlig indvinding (4 mio. m³) samt en maksimal arealpåvirkning på 73 % (17,4 km²) af ansøgte indvindingsområde over den 13-årige vurderingsperiode, hvis indvindingen foregår jævnt i ansøgningsområdet.

Det vurderes derfor at arealpåvirkningen, som følge af indvindingen, vil have en lokal, middel og kort og samlet set mindre negativ påvirkning i ansøgningsområdet, mens at der ingen påvirkning vil være i påvirkningszonen og Nordsøen udenfor.

Det fremgår af miljøkonsekvensvurderingen, at fjernelsen af 8,5 mio. m³ ressource vil medføre en gennemsnitlig havbundssænkning på cirka 36 centimeter i ansøgte indvindingsområde, hvis indvindingen foregår jævnt i området, samt en havbundsænkning på op til 2 meter i de mest indvindingspåvirkede områder. Ifølge miljøkonsekvensvurderingen, vil de naturlige sedimentdynamiske forhold ved den jyske vestkyst medføre, at slæbespor i havbunden relativt hurtigt udjævnes. I forlængelse heraf henvises der i miljøkonsekvensvurderingen til, at der ikke kunne observeres sugespor i ansøgte indvindingsområde på trods af nylig indvinding i området (indenfor 24 måneder). Det vurderes dog i miljøkonsekvensvurderingen, at en fuld reetablering af dybdeforholdene til de oprindelige forhold, som var før indvinding, vil foregå over længere tid (>5 år). Indvindingens dybdepåvirkning vurderes dermed som lokal, lav, midlertidig og samlet set mindre negativ i ansøgningsområdet, mens der ifølge miljøkonsekvensvurderingen ingen påvirkning vil være i påvirkningszonen og i Nordsøen udenfor.

Ifølge miljøundersøgelserne udgør substrattype 1b ca. 99% af havbunden både inden for ansøgningsområdet og i hele efterforskningsområdet (ansøgningsområdet + påvirkningszonen). Substrattype 3 og 4 udgør henholdsvis 1,0 % og 0,3 % i påvirkningszonen samt henholdsvis 0,03 % og 0,01% i ansøgningsområdet.

Der redegøres i miljøkonsekvensvurderingen for, at store dele af ressourcen vil efterlades uberørt selv efter indvindingen af den fulde vurderingsmængde (8,5 mio. m³). I kraft af den store restvolumen og tilstræbelsen om at efterlade minimum 0,5 meter sediment på bunden vurderes det i

miljøkonsekvensvurderingen, at bundsubstratet i ansøgningsområdet fortsat vil være substrattype 1b efter endt indvinding.

Indvindingen vurderes derfor samlet set at have ingen til en ubetydelig påvirkning på substrattypefordelingen i ansøgningsområdet. I påvirkningszonen og i Nordsøen uden for ansøgningsområdet vurderes der ikke at være nogen påvirkning af substrattyper.

Der forventes ifølge miljøkonsekvensvurderingen en udnyttelsesprocent på 97,5 %, og deraf et sedimentspild på ca. 2,5 % af den indvundne mængde, da der ikke skal sorteres. Det forventes i miljøkonsekvensvurderingen, at sedimentspredningen og omløjringen af sediment vil foregå i nærområdet af selve indvindingsfartøjet inden for få hundrede meter, og at de fremherskende bølge- og strømforhold vil medføre, at omløjringerne hurtigt vil udjævnes. Det vurderes videre i

miljøkonsekvensvurderingen, at sedimentfanerne vil forsvinde inden for få timer til få dage efter endt indvinding. Sedimentspildet vurderes således at være begrænset og vurderes ligeledes ikke at ændre sammensætningen af substrat i ansøgningsområdet eller påvirkningszonen.

Påvirkning fra sedimentspildet på substrat- og dybdeforhold vurderes derfor til at være lav, lokal, kortvarig og reversibel og samlet set ubetydelig i ansøgningsområdet og påvirkningszonen.

Samlet set vurderes det i miljøkonsekvensvurderingen, at indvindingsaktiviteten vil have en mindre påvirkning på havbunden i ansøgningsområdet, mens at der ingen påvirkning vil være på havbunden i påvirkningszonen og i området udenfor.

Bundsamfundets flora og fauna

Under miljøundersøgelserne blev der observeret naturtype 1b (sandbund) og 2 (blandet grov sandbund), hvoraf naturtype 1b dominerede ansøgningsområdet (99,3 %) og påvirkningszonen (98 %). Stenede naturtyper (3 og 4) udgjorde 0,04 % og 1 % i henholdsvis ansøgningsområdet og påvirkningszonen. For fauna blev der under miljøundersøgelserne observeret en middel/normal dækningsgrad (<1-5%) på naturtype 1b Sandbundssamfund, en lav/middel dækningsgrad (<1-8 %) for naturtype 2 blandet bund og en 15-90 % dækningsgrad på stenene som udgjorde naturtype 3/4. Bundflora i form af kalkskorpealger blev observeret på naturtype 2 (blandet bund) med en meget lav dækningsgrad (0-<1%).

I miljøkonsekvensvurderingen bemærkes det, at indvindingsaktiviteten vil fjerne substrat fra havbunden, og at dette vil medføre høj mortalitet af bundflora- og fauna, der hvor sugefoden har arbejdet. Indvindingen kan påvirke 34 % af ansøgningsområdet om året ved en maksimal årlig indvinding og 73 % af ansøgningsområdet i løbet af den 13-årig periode, hvis indvindingen foregår jævnt i ansøgningsområdet. Det vurderes i miljøkonsekvensvurderingen, at det kun er i selve ansøgningsområdet, at en direkte fjernelse af bundflora og -fauna vil forekomme.

I miljøkonsekvensvurderingen bemærkes det videre, at de observerede bundflora- og bundfaunaarter i ansøgningsområdet er almindelig udbredte i Nordsøen og forventes at genetablere sig inden for 2-5 år. I miljøkonsekvensvurderingen bemærkes det desuden, at gravende bunddyr vil genetablere sig relativt hurtigt i et forstyrret område og allerede i sommermånederne, hvis forstyrrelsen sker i starten

af foråret. På den baggrund vurderes det i miljøkonsekvensvurderingen, at der ikke vil være en længerevarende ændring i biodiversiteten i ansøgningsområdet, og at et reduceret antal arter udelukkende vil forekomme inden for ansøgningsområdet i genetableringsperioden for bundsamfundet. Arealpåvirkningen vurderes derfor til lokal, middel, midlertidig og samlet set som moderat negativ for bundflora og –fauna i ansøgningsområdet. Indvindingen vurderes ikke at have en direkte påvirkning på bundflora og -fauna i påvirkningszonen eller udenfor.

I miljøkonsekvensvurderingen vurderes det, at indvindingen ikke vil ændre bundflora- og bundfaunasamfundene i ansøgningsområdet. Dette begrundes ud fra, at de gennemsnitlige (36 cm) og lokale (op til 2 m) dybdeændringer i ansøgte indvindingsområde ikke vil være store nok til at medføre væsentlige ændringer i det bundfaunasamfund, der kan genetableres. Dette begrundes videre ved, at det forekommende bundfaunasamfund i ansøgningsområdet er blevet observeret på tilsvarende og større dybder i området.

Det vurderes videre, at substrattypen (1b) ikke ændres i ansøgningsområdet og at bundflora- og bundfaunasamfundene i ansøgningsområdet derfor heller ikke vil blive ændret.

Havbundsændringen vurderes derfor til lokal, lav, kortvarig og samlet set som ubetydelig negativ for bundflora og –fauna i ansøgningsområdet.

Der redegøres i miljøkonsekvensvurderingen for, at sedimentspredning som følge af indvindingsaktiviteterne kun vil forekomme i begrænset omfang og over korte afstande (ca. 150 meter fra indvindingsfartøjet). Desuden beskrives det, at de fleste arter som er tilknyttet de dynamiske sandbunde langs den jyske vestkyst er robuste og i stand til at tåle regelmæssig omlejring, forstyrrelse, begravelse og høje sedimentkoncentrationer i vandsøjlen. Derfor vurderes øgede sedimentkoncentrationer og sedimentation ikke at medføre væsentlige ændringer i bundflora- og bundfaunasamfundet i ansøgningsområdet.

Påvirkningen fra sedimentspredningen på bundflora og –faunasamfundene vurderes derfor til lav, kortvarig og lokal og samlet set som ubetydelig negativ i ansøgningsområdet og påvirkningszonen.

Samlet set vurderes det i miljøkonsekvensvurderingen, at indvindingsaktiviteten vil have en mindre påvirkning på bundflora- og faunasamfundet i ansøgningsområdet, mens der vil være en ubetydelig påvirkning på bundflora- og faunasamfundet i påvirkningszone. I havområdet udenfor vil der være ingen påvirkning på bundflora- og bundfaunasamfundet.

Fisk og Fiskeri

I miljøkonsekvensvurderingen bemærkes det, at den dominerede substrattype 1b/naturtype 1b i ansøgningsområdet foretrækkes af fladfisk og tobis, men det noteres, at der under de visuelle verifikationer generelt blev observeret få fisk (< 1 % dækningsgrad). Videre redegøres der dog for, at der i forbindelse med miljøundersøgelserne, blev observeret ni fiskearter herunder fem kommercielle arter.

I miljøkonsekvensvurderingen bemærkes det, at slæbesugning vil virke forstyrrende på bundfisk, som forventeligt vil blive skræmt ud i de tilstødende

områder. Endvidere vurderes det, at intensiv indvinding kan medføre, at byttedyr for fisk reduceres i det påvirkede område, men at indvindingen ligeledes medfører blotlægning af bunddyr, hvilket kan føre til kortvarigt øgede fødemuligheder. Det noteres dog i miljøkonsekvensvurderingen, at fiskeføde på bunden i form af infauna er domineret af hurtigt koloniserende arter, der forvente at kunne genetablere sig inden for ca. 2-5 år.

Det bemærkes videre i miljøkonsekvensvurderingen, at ansøgningsområdet ligger i et potentielt gydeområde for tobis samt i et potentielt opvækstområde for sild, rødspætte, tunge og brisling. Ligeledes er kystområdet nær Agger-Tange et vigtigt opvækstområde for rødspætter og tunger. Det vurderes dog, at ansøgningsområdet kun udgør en mindre del af det samlede fourageringsområdet, samt gyde- og opvækstområde for fisk langs den Jyske vestkyst.

På baggrund af ovenforstående vurderes det derfor i miljøkonsekvensvurderingen, at indvindingsaktivitetens direkte påvirkning på gyde- og opvækstområder for de pågældende arter er lokal, midlertidig, af middel forstyrrelsesgrad, reversibel og samlet set mindre negativ i ansøgningsområdet.

Det vurderes videre i miljøkonsekvensvurderingen, at en gennemsnitlig og maksimal dybdeændring inden for ansøgningsområdet på henholdsvis 36 centimeter og op til 2 meter, der ligeledes er mellemlang-langvarig men reversibel, ikke forventes at have en betydning for forekomsten af fiskearter eller deres fødearter i ansøgningsområdet.

Ligeledes vurderes det, at ansøgningsområdets egnethed som habitatområder ikke vil blive ændret for de eksisterende fiskearter i området, hvilket begrundes med at habitatet ikke ændres, da der efterlades minimum 0,5 meter restlag af ressourcen.

På baggrund af ovenstående vurderes det derfor i miljøkonsekvensvurderingen, at ansøgte råstofindvinding ikke vil have betydning for den generelle gydesucces og opvækst for fiskearterne langs den jyske vestkyst og påvirkningen vurderes til ubetydelig negativ i ansøgningsområdet og ingen i påvirkningszonen udenfor.

I miljøkonsekvensvurderingen bemærkes det, at sedimentkoncentrationer over 10 mg/l potentielt vil kunne forekomme inden for få hundrede meter af indvindingsfartøjet, og at dette kan medføre at fisk kortvarigt forlader området. Samtidig redegøres der for, at høje sedimentkoncentrationer i vandsøjlen kan medføre, at pelagiske æg sedimenterer og går til grunde. Påvirkningen vurderes dog at forekomme inden for et yderst begrænset område inden for få hundrede meters afstand af indvindingsfartøjet samt at være af kort varighed. I miljøkonsekvensvurderingen vurderes det desuden, at fisk i området er tilpasset periodiske forhøjede sedimentkoncentrationer over havbunden som følge af det dynamiske miljø langs vestkysten. Påvirkningen fra sedimentspredningen på fisk vurderes derfor til lokal, lille, kort og samlet set som ubetydelig negativ i ansøgningsområdet og påvirkningszonen.

I miljøkonsekvensvurderingen redegøres der for, at fiskeriintensiteten i ansøgningsområdet er høj for bomtrawl, lav til middel for bundtrawl, middel for statiske bundredskaber og lav til middel for pelagiske trawl og seines. I Nordsøen fanges rødspætter i blandede fiskerier, hvor andre arter er målarter, f.eks. i bundtrawl efter torsk eller bomtrawl efter søtunge.

Endvidere redegøres der for, at EMODnet data for fiskeriet viser, at der foregår en del fiskeri i ansøgningsområdet, men at dette udgør en meget lille del af det samlede tilsvarende fiskeri i lignende områder langs Vestkysten og i Nordsøen generelt. Det vurderes i miljøkonsekvensvurderingen, at den negative effekt på fritids- og erhvervsfiskeri i ansøgningsområdet er mindre, da disse aktiviteter erfaringsmæssigt kan foregå parallelt med indvindingen i ansøgningsområdet, idet man kan kommunikere via radio om, hvor der er garn, og hvor der pågår indvinding.

Samlet set vurderes det i miljøkonsekvensvurderingen, at indvindingsaktiviteten vil have en mindre påvirkning på fisk og fiskeri i ansøgningsområdet, mens der vil være en ubetydelig påvirkning i påvirkningszonen og ingen i området udenfor.

Fugle

Da ansøgningsområdet ligger ca. 14 km fra kysten ved Thyborøn, står der i miljøkonsekvensvurderingen, at fokus vil være på havfugle, der tilbringer størstedelen af året på åbent hav. Områdets potentielle egnethed for rastende vandfugle vurderes ligeledes.

I miljøkonsekvensvurderingen bemærkes det, at indvindingsaktiviteten potentielt kan påvirke havdykænder som sortand, edderfugl og fløjsand samt fiskespisende fuglearter som lommer, alkefugle, suler, kjoever, terner og måger.

Det vurderes dog, at ansøgningsområdet ikke er et vigtigt fourageringsområde for rastende havdykænder, hvilket begrundes ud fra ansøgningsområdets lave-middel fauna dækning, samt at ansøgningsområdets dybdeforhold (20-30 meter) er dybere end de dybder, som havdykænder normalt foretrækker (<20 meter).

Endvidere vurderes det, at indvindingsaktivitetens påvirkning på fiskespisende fugle er yderst begrænset, idet disse fouragere over store afstande, og fordi mængden af fisk vurderes at være begrænset i indvindingsområdet (ifølge konsulenternes vurdering < 1 % dækningsgrad), er området heller ikke vigtigt som fødesøgningsområde for denne gruppe.

Det bemærkes endvidere i miljøkonsekvensvurderingen, at der findes alternative fourageringsområder for fiskespisende fugle og havdykænder i havområdet omkring ansøgningsområdet, og at de fiskearter og bundfaunaarter, som blev observeret ved miljøundersøgelsen, er almindelige for vestkysten og Nordsøen. Arealpåvirkningen og den medfølgende fjernelse af mulige fødeemner for fugle vurderes derfor til at være lav, lokal i ansøgningsområdet, midlertidig og reversibel, og samlet mindre negativ i ansøgningsområdet. Der vurderes ikke at være nogen påvirkning på fugle i påvirkningszonen og i Nordsøen udenfor.

I miljøkonsekvensvurderingen vurderes det, at de gennemsnitlige (36 centimeter) og maksimale (op til 2 meter) dybdeændringer lokalt i ansøgningsområdet, der ligeledes er mellemlang-langvarig men reversibel, ikke vil påvirke hverken fiskespisende fugle eller rastende havdykænder, der kan forekomme i området. Det begrundes med, at de eksisterende vanddybder (<20 meter) allerede er uegnede for havdykænder, og at forekomsten af havdykænder vurderes at være begrænset sandsynligvis grundet et lavt fødeudbud. Dybdeændringen vurderes ikke at være kritisk for fiskespisende fugle, idet det er et meget lille areal inden for ansøgningsområdet, der påvirkes af den lokale dybdeændring.

Ændringen af havbunden og dennes påvirkning på havfugle vurderes derfor som lille, lokal, men langvarig og samlet set ubetydelig negativ i ansøgningsområdet. Der vurderes ikke at være nogen påvirkning i påvirkningszonen og Nordsøen udenfor.

Det bemærkes i miljøkonsekvensvurderingen, at nedsat sigtbarhed i vandet som følge af sedimentspredning potentielt kan påvirke de fuglearter, der er afhængige af en vis klarhed i vandet. Det vurderes dog, at øget sediment i vandet, som følge af slæbesugning, vil være lav, kortvarig (få timer til få dage), helt lokal omkring indvindingskibet (få hundred meter omkring indvindingsfartøjet) og at eventuelle tilstedeværende terner, måger, suler eller kjoever kan søge til alternative fødesøgningsområder i nærområdet, mens indvindingen foregår. Det vurderes derfor i miljøkonsekvensvurderingen, at sedimentspredningens påvirkning på fugle vil være lokal, lille og kortvarig og samlet set have en ubetydelig negativ påvirkning på fuglene i ansøgningsområdet og påvirkningszonen, mens der ingen påvirkning vil være i Nordsøen udenfor.

I miljøkonsekvensvurderingen noteres det, at der i området generelt forekommer lave antal af de arter, der er sensitive over for støjpåvirkninger, herunder rød- og sortstrubet lom samt alk og lomvie. Det bemærkes, at området i forvejen er præget af råstofindvinding, sejlads og fiskeri, og det formodes derfor, at områdets fugle må være tilvænnet sådanne påvirkninger. Endvidere bemærkes det, at indvindingskibe sejler langsommere under indvinding og dermed formodentlig forstyrre mindre. Det noteres dog i miljøkonsekvensvurderingen, at antallet af sejladsere vil stige lokalt i ansøgningsområdet, hvor 1-6 skibe kan indvinde samtidigt. På baggrund af ovenstående samt det at hele området ikke påvirkes på én gang vurderes det, at støjpåvirkningen på rastende og fouragerende fugle i en kortvarig periode om året ikke vil medføre en væsentlig merbelastning af fugle i området. Støjpåvirkningen på fugle vurderes derfor til mindre negativ i ansøgningsområdet og ubetydelig i påvirkningszonen og havområdet udenfor.

Samlet set vurderes det i miljøkonsekvensvurderingen, at indvindingsaktiviteten vil have en mindre påvirkning på fugle i ansøgningsområdet, mens der vil være en ubetydelig påvirkning på fugle i påvirkningszonen og området udenfor.

Havpattedyr

I miljøkonsekvensvurderingen og det supplerende notat af februar 2023 noteres det, at der er fem hjemmehørende arter af havpattedyr i den danske del af Nordsøen og Skagerrak; marsvin, spættet sæl og gråsæl, samt hvidnæse og vågehval. Det bemærkes, at marsvin kan forekomme i ansøgningsområdet døgnet rundt og kan søge føde på dybderne i ansøgningsområdet, men at ansøgningsområdet i sommermånederne generelt har en lav forekomst af marsvin sammenlignet med den øvrige del af Nordsøen. Endvidere formodes det, at spættet sæl forekommer sporadisk i og omkring ansøgningsområdet, mens gråsæl formodes at forekomme sporadisk i Nordsøen ud for Limfjorden. Det vurderes videre at området til ansøgte indvindingsområde, på baggrund af SCANS-surveys, ikke synes vigtigt for hvidnæse og vågehvaler i Nordsøen.

Det vurderes, at antallet af fisk kan reduceres lokalt omkring indvindingslokaliteten i perioden, hvor råstofindvindingen finder sted. Det

påvirkede område vil dog være meget lille i forhold til udbredelsen af lignende fødesøgningsområder, som er tilgængelige for sæler, marsvin, vågehval og hvidnæse i den del af Nordsøen og at potentielt tilstedeværende havpattedyr vil kunne søge føde andetsteds i perioden for råstofindvindingen. Det vurderes derfor at arealpåvirkningen, som følge af indvindingsaktiviteten, vil have en lokal, lav, midlertidig og samlet set mindre negativ påvirkning på havpattedyr i ansøgningsområdet.

Ændringen af havbunden som følge af indvindingen vurderes til at have en ubetydelig-mindre negativ påvirkning på havpattedyr der fouragere eller passere ansøgningsområdet.

Det vurderes videre at den direkte forstyrrelse af marsvin og hvidnæse, som følge af sedimentspild i vandet er meget begrænset, idet arterne fortrinsvis søger føde ved brug af ekkolokalisering. Det vurderes dog, at suspenderet sediment indirekte kan påvirke havpattedyr ved at reducere tilgængeligheden af føde. I miljøkonsekvensvurderingen forventes sedimentspild ikke at påvirke sælernes mulighed for at lokalisere byttedyr idet sæler lokaliserer deres bytte ved hjælp af knurhår. Endvidere vurderes indvindingen at være uden betydning for spættet sæl og gråsæls fødesøgnings succes grundet arternes forventelige beskedne forekomst i området samt arternes mobilitet og evne til at opsøge gunstige fourageringsområder over store afstande. Endelig vurderes øgede sedimentkoncentrationer ikke at påvirke vågehvaler idet disse bruger deres barder til fødefangst. Påvirkningen af sedimentspredning på havpattedyr vurderes derfor til lokal, lav, kort og samlet set som ubetydelig negativ i ansøgningsområdet og påvirkningszonen.

I miljøkonsekvensvurderingen og det efterfølgende supplerende notat af februar 2023 noteres det, at den primære kilde til undervandsstøj ved råstofindvinding er motorstøj fra indvindingsfartøjet og støj fra selve pumpeaktiviteten ved havbunden samt i sugerøret. Det bemærkes dog også, at alene tilstedeværelsen af fartøjet under indvinding kan virke forstyrrende på havpattedyr.

Det vurderes, at råstofindvindingen ikke vil medføre risiko for permanente høreskader for havpattedyr, idet de undviger indvindingsfartøjet inden risikoen opstår (<50 meter afstand til skibet). Desuden vurderes det, at eventuelt tilstedeværende havpattedyr vil kunne nå at forlade nærområdet til indvindingen inden indvindingen når maksimal støjproduktion, da opstartsproceduren for indvindingen vil tilsvare en "soft start".

Af det efterfølgende supplerende notat bemærkes det dog at marsvin kan begynde at udvise adfærdsændringer i en afstand af 2,4 km fra indvindingsfartøjet (påvirkningsareal på 18,5 km² omkring indvindingsskibet), mens sæler vil kunne begynde at udvise adfærdsændringer i en afstand af 3,9 km fra indvindingsfartøjet (påvirkningsareal på 46,7 km² omkring indvindingsskibet). Grundet manglende viden i forhold til tålegrænse for adfærds mæssige påvirkninger for hvidnæse og vågehvaler har det ikke været muligt at modellere disse, og det antages derfor, at deres adfærd ligner marsvin og sælers adfærd i forhold til fartøjer og støj fra sejlads.

Det vurderes derfor, at havpattedyr kan blive forstyrret og fortrængt fra et begrænset område omkring indvindingsskibet fortrinsvis inden for

ansøgningsområdet, påvirkningszonen og potentielt i en lille del af havområdet omkring ansøgningsområdet i den periode indvindingen pågår. Det vurderes endvidere, at havpattedyrene samlet vil kunne blive fortrængt fra eller forstyrret i et større område, hvis der indvindes med flere fartøjer samtidigt.

Ansøgningsområdet er dog beliggende i et område med moderat skibstrafik, og havpattedyrene i området vurderes derfor at være tilpasset til skibstrafik.

Endvidere vurderes havpattedyrene at kunne foretrække til andre lignede fødesøgningsområder langs Vestkysten og i Nordsøen, mens indvindingen pågår i ansøgningsområdet. Støjpåvirkningen vurderes derfor til at være lokal, lav-middel, kortvarig og samlet set som mindre negativ på havpattedyr i ansøgningsområdet og påvirkningszonen, mens der vil være en ubetydelig støjpåvirkning på havpattedyr i havområdet udenfor.

Samlet set vurderes det, at indvindingsaktiviteten vil have en mindre påvirkning på havpattedyr i ansøgningsområdet, mens der vil være en ubetydelig påvirkning på havpattedyr i påvirkningszonen og området udenfor.

Miljømål og indsatsprogrammer

Vandområdeplaner og vandkvalitet

Ansøgningsområdet 562-PA Thyborøn er beliggende udenfor 1 sømilegrænsen men inden for 12 sømilegrænsen og indvindingsaktiviteten er derfor udelukkende vurderet i forhold til potentiel påvirkning på kemisk tilstand.

Der blev ikke foretaget prøver til analyser af miljøfarlige forurenende stoffer (MFS) i forbindelse med nærværende ansøgning. I miljøkonsekvensvurderingen er der foretaget en faglig vurdering baseret på den tilgængelige viden fra nærområdet.

Den kemiske tilstand for vandområdet 218 Vesterhavet, er vurderet ”ikke god” ifølge vandområdeplanerne 2021-2027. Denne klassificering er baseret på overskridelse af de kvalitetskriterier for forurenende stoffer, der er fastsat i bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål² (BEK nr. 776 af 13. juni 2023). Summen af brandhæmmere (BDE) og kviksølv i biota, samt nonylphenoler i sediment overskrider tærskelværdierne for disse stoffer i forhold til de fastsatte miljøkvalitetskrav på det tidspunkt, hvor miljøkonsekvensvurderingen er lavet til Miljøstyrelsen.

Der måles for en række MFS i NOVANA programmet, heraf argumenteres der i miljøkonsekvensvurderingen for, at man kun kan inkludere de 11 stoffer, hvor der er fastsat nationale miljøkvalitetskrav for sedimentmatricen (jf. BEK nr. 796 af 13/06/2023)). Disse stoffer er dermed de eneste MFS, som ifølge konsulenterne kan vurderes i miljøkonsekvensvurderingen. Miljøkonsekvensvurderingen bruger de målinger, der er tilgængelige på de fire målestationer, der ligger nærmest ansøgningsområdet.

Der blev ikke fundet eksisterende data for koncentrationer af MFS inden for ansøgningsområdet. For overvågningsstation 91200018, placeret 7,9 km vest for

---

² Bekendtgørelse nr. 776 af 13. juni 2023 om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand

ansøgningsområdet, blev der fundet en overskridelse af methylnaphtalener og nonylphenoler. Ligeledes blev der på overvågningsstation 91210013, placeret 33 km. syd fra ansøgningsområdet, fundet en overskridelse af methylnaphtalener. En overskridelse af kvalitetskriterierne for methylnaphtalener og nonylphenoler kunne ikke afvises på overvågningsstation 91200017, placeret 8,8 km fra ansøgte indvindingsområde. Det samme gjorde sig gældende for antracen på 91200018 og 91200017 samt nonylphenoler og 4-tert-octylphenol på 9120009. For havvindmøllepark Thor blev der fundet en enkelt målbar overskridelse af sedimentkvalitetskravet for antracen, mens koncentrationen af MFS i området til Vesterhav Nord havvindmøllepark af tidligere undersøgelser blev vurderet at være meget lave.

Indvindingsaktiviteten vil ifølge miljøkonsekvensvurderingen ikke medføre en mertilførsel af nogen af de prioriterede MFS i sedimentet. Dette begrundes på baggrund af den store dynamik og sandtransport i området, og at indvindingen foregår i det øvre, mobile sandlag i havbunden, som hyppigt resuspenderes, omblandes og iltes, genudfælder og transporteres langs Vestkysten. Disse naturlige processer medføre at evt. MFS bundet til det organiske stof i det øvre lag i sedimentet ikke vil være bundet i sedimentet længe. I stedet vurderes det, at MFS til stadighed resuspenderes i vandsøjlen, hvorfor det ifølge miljøkonsekvensvurderingen indgår i baggrundskoncentrationen.

Når der udelukkende indvindes sand fra det øvre sandlag, som i forvejen jævnlige mobiliseres i vandsøjlen, argumenteres der i miljøkonsekvensvurderingen for, at indvindingen udelukkende medfører en omfordeling af den eksisterende belastning og de eksisterende mængder MFS i vandområdet. Påvirkningsgraden fra indvindingen i forhold til tilførsel af MFS er således ingen, idet der ingen mertilførsel eller ekstratilførsel vil være til vandsøjlen eller sedimentet som følge af indvindingsaktiviteterne.

Den kemiske tilstand vurderes derfor ikke at blive påvirket som følge af indvinding i ansøgningsområde 562-PA Thyborøn, idet indvindingsaktiviteterne ikke vil medføre en merbelastning (ekstratilførsel) i forhold til MFS til de omkringliggende vandområder. I miljøkonsekvensvurderingen vurderes indvindingsaktiviteterne således ikke at medføre en tilstandsforringelse af eller være til hinder for målopfyldelse i de berørte vandområder 218, 223 og 133.

Havstrategi

Ansøgningsområdet 562-PA Thyborøn er beliggende ca. 1 km øst fra havstrategiområde B, mens øvrige havstrategiområder ligger mere end 60 km fra ansøgningsområdet. Grundet afstanden vurderes det i miljøkonsekvensvurderingen, at sedimentspild eller støj fra indvindingsaktiviteterne ikke vil påvirke havstrategiområder hverken direkte eller indirekte.

I henhold til Danmarks Havstrategi forholder miljøkonsekvensvurderingen sig i øvrigt til alle 11 deskriptorer:

D1: Biodiversitet

Det vurderes i miljøkonsekvensvurderingen at antallet af bundfauna- og bundfloraarter samt artssammensætning påvirkes lokalt i ansøgningsområdet, men ikke i påvirkningszonen og Nordsøen udenfor. Ligeledes bemærkes det, at forstyrrelsen af bundfaunaen i ansøgningsområdet er reversibel, da bundfaunaen vil kunne genetableres i området indenfor 2-5 år.

I miljøkonsekvensvurderingen bemærkes det, at indvindingen ikke vil påvirke bestandstørrelser af fugle og havpattedyr, da der ikke vil forekomme en væsentlig fortrængning eller direkte dødelighed af fugle og havpattedyr. Tilstanden og størrelsen af habitater for havfugle og havpattedyr vurderes heller ikke at blive påvirket, da påvirkningerne kun er lokale og kortvarige, og da ansøgningsområdet ikke udgør et vigtigt habitat for hverken fugle eller havpattedyr. Det vurderes derfor i miljøkonsekvensvurderingen, at indvindingen ikke vil kunne påvirke havstrategiens miljømål eller forhindre opnåelsen af god miljøtilstand for denne deskriptor.

D2: Ikke-hjemmehørende arter

Det vurderes i miljøkonsekvensvurderingen, at indvindingen ikke vil påvirke denne deskriptor, da de benyttede indvindingsfartøjer kun opererer i danske farvande. Det noteres i miljøkonsekvensvurderingen, at IMO vejledninger for behandling af ballastvand vil blive fulgt, hvis der mobiliseres skibe fra andre farvande.

D3: Erhvervsmæssigt udnyttede bestande

I miljøkonsekvensvurderingen vurderes det, at indvindingens påvirkning på fiskebestandene, disses gydeområder og opvækstområder er mindre til ubetydelig i ansøgningsområdet, ubetydelig i påvirkningszonen og ingen i Nordsøen udenfor. I miljøkonsekvensvurderingen bemærkes det, at det påvirkede område i ansøgningsområdet udgør en ubetydelig del af det samlede fouragering-, gyde- og opvækstområde for fisk i Nordsøen og Skagerrak. Det vurderes derfor i miljøkonsekvensvurderingen, at projektet ikke vil påvirke havstrategiens miljømål eller være til hinder for opnåelsen af god miljøtilstand for denne deskriptor i Nordsøen/Skagerrak.

D4: Havets fødenet

Det bemærkes i miljøkonsekvensvurderingen, at indvindingen ikke vil medføre væsentlig påvirkning på havbund, bundflora og -fauna, fisk, fugle, havpattedyr eller planktonbiomassen i Nordsøen og Skagerrak generelt. I miljøkonsekvensvurderingen vurderes det således, at projektet ikke vil kunne påvirke havstrategiens miljømål eller forhindre opnåelsen af god miljøtilstand for denne deskriptor.

D5: Eutrofiering

I miljøkonsekvensvurderingen bemærkes det, at sandet der indvindes, har et lavt organisk indhold (<1%). Råstofindvindingen vil dermed ikke medføre frigivelse af næringsstoffer over den naturlige baggrundskoncentration i området, og vil dermed ligeledes ikke medføre øget næringsstofbelastning hverken i ansøgningsområdet, uden for ansøgningsområdet eller i Nordsøen generelt. I miljøkonsekvensvurderingen vurderes det således, at projektet ikke vil kunne påvirke havstrategiens miljømål eller forhindre opnåelsen af god miljøtilstand for denne deskriptor.

D6: Havbundens integritet

I miljøkonsekvensvurderingen vurderes det, at råstofindvindingen ikke vil påvirke substratforholdene, idet der efter endt indvinding er en stor mængde restressource tilbage og idet der efterlades et 0,5 meter ressourcelag på havbunden. Endvidere er det vurderet, at der kan forekomme en mindre ændring af dybdeforholdene på gennemsnitligt 36 cm og op til 2 m lokalt i ansøgningsområdet. Videre er det vurderet, at artssammensætning af bundflora, bundfauna og fisk ikke eller kun kortvarigt og lokalt vil ændres, og at biomassen af bundfauna vil kunne ændres lokalt, men genetableres inden for 2-5 år i den indvindingspåvirkede del af ansøgningsområdet. Samlet vurderes det i miljøkonsekvensvurderingen, at en mindre ændring af dybden samt diversiteten og biomassen af dyr og planter lokalt i ansøgningsområdet ikke vil være til hindring for at opnå og fastholde god miljøtilstand for denne deskriptor.

D7: Hydrografiske ændringer

I miljøkonsekvensvurderingen vurderes det, at den gennemsnitlige 36 cm og den maksimale dybdeændring 2 m lokalt i ansøgningsområdet ikke vil påvirke de hydrografiske parameter i ansøgningsområdet og området uden for, idet en sådan dybdeændring vil ligge inden for den naturlige variation i havbunden langs Vestkysten. I miljøkonsekvensvurderingen vurderes det således, at projektet ikke vil kunne påvirke havstrategiens miljømål eller forhindre opnåelsen af god miljøtilstand for denne deskriptor.

D8: Forurenende stoffer

I miljøkonsekvensvurderingen bemærkes det, at sandet, der indvindes, har et lavt organisk indhold, og at bindingskapaciteten for MFS dermed er begrænset. Det vurderes derfor, at den potentielle frigivelse af MFS som følge af indvindingen er yderst begrænset (se vandplaner og vandkvalitet), og at projektet således ikke vil kunne påvirke havstrategiens miljømål eller forhindre opnåelsen af god miljøtilstand for denne deskriptor.

D9: Forurenende stoffer i fisk og skaldyr til konsum

I miljøkonsekvensvurderingen henvises der til vurderingen af D8, og det vurderes, at råstofindvindingen ikke vil medføre en påvirkning af fisk og skaldyr med forurenende stoffer.

D10: Marint affald

Det vurderes i miljøkonsekvensvurderingen, at der ikke vil være en påvirkning af D10, da indvindingen ikke medfører tilførsel af affald til det marine miljø.

D11: Undervandsstøj

I miljøkonsekvensvurderingen bemærkes det, at indikatoren for D11 er opgørelser af varigheder af impulsstøj, men at der ikke er operationelle tærskelværdier for lavfrekvent støj. I miljøkonsekvensvurderingen bemærkes det videre, at der ikke produceres impulsstøj ved råstofindvinding, men at den primære kilde til undervandsstøj vil være motorstøj fra indvindingsfartøjet og fra pumpeaktiviteten ved havbunden samt i sugerøret. I miljøkonsekvensvurderingens afsnit om havpattedyr, samt i det supplerende notat vurderes det, at indvindingens støjpåvirkning på havpattedyr i ansøgningsområdet, påvirkningszonen og det

omgivende havområde vil være mindre negativ. I miljøkonsekvensvurderingen vurderes det endvidere, at den meget begrænsede tidsperiode, hvor indvindingen i ansøgningsområdet foregår, ikke vil medføre væsentlig merbelastning for havets dyr i forhold til lavfrekvent støj, sammenholdt med den eksisterende skibstrafik i området. På den baggrund vurderes det i miljøkonsekvensvurderingen, at projektet ikke vil kunne påvirke havstrategiens miljømål eller forhindre opnåelse af god miljøtilstand for denne deskriptor.

Samlet vurderes det i miljøkonsekvensvurderingen, at indvindingen hverken alene eller kumulativt med øvrige projekter vil påvirke havstrategiens enkelte deskriptorer og disse miljømål.

Marinarkæologiske interesser

Der redegøres i miljøkonsekvensvurderingen for, at der ifølge Slots- og Kulturstyrelsens database "Fund og Fortidsminder" er fundet to registreringer af forlis inden for efterforskningsområdet; en registrering i den sydøstlige del af ansøgningsområdet og en i den sydvestlige del af påvirkningszonen. I forbindelse med de gennemførte akustiske undersøgelser med seismik og sidescan sonar, samt den efterfølgende visuelle verifikation, blev der ikke registreret vrage eller andre spor af menneskelig aktivitet eller kulturbærende lag af marinarkæologisk interesse.

I miljøkonsekvensvurderingen vurderes det, at der ikke vil blive suget til bunds af ressourcen grundet den store ressourcevolumen, og da det tilstræbes at efterlade 0,5 meter sediment på bunden. Det forventes derfor i miljøkonsekvensvurderingen, at der efter endt indvinding vil forekomme et tykt uberørt sandlag oven på ældre og dybereliggende kulturbærende lag. Indvindingsaktivitetens negative påvirkning på marinarkæologiske interesser vurderes derfor til at være ubetydelig.

Ifølge miljøkonsekvensvurderingen, er man bekendt med museumslovens §29 h, som siger: Hvis der under arbejdet påtræffes vrage eller spor af fortidsminder, skal indvindingen stoppes og fundet meldes til det ansvarlige museum; som er Strandingsmusset St. George i denne ansøgning.

Rekreative interesser

I miljøkonsekvensvurderingen vurderes det, at indvindingsaktivitetens påvirkning på rekreative interesse vil være meget begrænset, da indvindingen foregår ca. 14 km fra kysten. I miljøkonsekvensvurderingen redegøres der for, at ansøgningsområdet ligger ca. 5-10 kilometer fra et hot spot for friluftsliv, hvor besøgsfrekvensen af marine friluftsudøvere er særlig høj i de benyttede havarealer og kystnære områder. Der redegøres dog for, at den rekreative sejlads inden for ansøgningsområdet er meget begrænset også om sommeren, og at muligheden for lystsejlads i området yderligere begrænses af den moderate skibstrafik som karakterisere området.

Det vurderes dog, at lysfiskere, lystsejlere og andre maritime fritidsudøvere, der befinder sig i området, periodevis kan føle sig generet af indvindingsaktiviteten. Der ligger dog vægt på, at indvindingsaktiviteten vil være kortvarig og lokal inden for ansøgningsområdet, og at lystfiskere og –sejlere kan undgå indvindingsfartøjer

ved anvendelse af de generelle søvejsregler. Endvidere ligges der vægt på, at der foregår råstofindvinding i området, hvilket ifølge miljøkonsekvensvurderingen betyder, at fritidssejlere og –fiskere samt andre rekreative aktiviteter, der måtte forekomme i området, er opmærksom på indvindingsaktiviteten i området.

De negative påvirkninger på rekreative interesser som følge af indvindingen vurderes som lav, lokal, kortvarig og reversibelt og samlet set som ubetydelig negativ i ansøgningsområdet, mens der ingen påvirkning vil være på rekreative interesser i påvirkningszonen og i de omkringliggende omgivelser.

Sejladsforhold

I miljøkonsekvensvurderingen redegøres der for, at ansøgningsområdet er beliggende i et område med moderat tæthed af skibstrafik og at skibstrafikken igennem ansøgningsområdet hovedsageligt er domineret af fragtskibe. Endvidere redegøres der for, at der inden for ansøgningsområdet forekommer trafik fra indvindingsfartøjer samt fiskefartøjer, hvoraf sidstnævnte har størst intensitet i den nordlige del af ansøgningsområdet.

I miljøkonsekvensvurderingen forventes det, ved at sammenholde med den eksisterende tæthed i skibstrafikken inden for ansøgningsområdet, at tætheden lokalt under de enkelte indvindingsperioder vil forøges svarende til en lav-høj påvirkningsgrad i områder med moderat skibstrafik (<100 skibe pr. år), hvorimod områder med høj tæthed (>100+ skibe pr. år) kun vil have en lav-middel forøgelse. Det redegøres videre for, at der i forbindelse med indvinding i nærliggende råstofområder beliggende i Nordsøen ikke er kendte problemer med påsejlinger eller andre navigationsproblemer. Ydermere redegøres der for, at skibsfart i området er varslet om indvindingen, og at sejlads kan foregå under iagttagelse af normale søvejsregler i indvindingsperioden. Det bemærkes dog, at sandsugere går med nedsat hastighed og har nedsat manøvreedygtighed.

Samlet vurderes det, at indvindingsaktiviteten lokalt vil påvirke sejladsforholdene i lav-middel grad i en kortvarig periode og vurderes derfor at have en mindre negativ påvirkning i ansøgningsområdet, mens der vil være en ubetydelig påvirkning på sejladsforholdene i påvirkningszonen og i havområdet udenfor.

Ammunition

I miljøkonsekvensvurderingen redegøres der for to fund af miner, som er registreret 1,5 km og 2 km uden for ansøgningsområdet. I miljøkonsekvensvurderingen bemærkes det videre, at der på baggrund af geofysiske, biologiske og side-scan data, ikke er bekræftet tilstedeværelse af miner eller andre sprængstofholdige genstande (UXO) inden for ansøgningsområdet. Ligeledes er der ikke fundet miner eller ammunition i området i forbindelse med indvinding i bygherreområdets anvendelsesperiode indtil nu. Det bemærkes dog i miljøkonsekvensvurderingen, at potentiel ammunition kan ligge helt eller delvist nedgravet grundet den naturlige sedimentdynamik i ansøgningsområdet

I miljøkonsekvensvurderingen vurderes det, at ammunition generelt ikke har en negativ påvirkning på miljøet, men det bemærkes, at hvis man under indvindingen

støder på UXO, vil arbejdet blive standset og Forsvarets operationscenter vil blive kontaktet, og guidelines i den britiske undersøgelse "*Dealing with munitions in marine sediments*" vil blive fulgt.

Øvrige erhvervsinteresser

Inden for en radius af 17,8 km af indvindingsområdet har miljøkonsekvensrapporten gjort opmærksom på en række erhvervsinteresser

Indvindingsområder:

- Fællesområde 562-KD Jyske Rev E
- Auktionsområde 562-NB Jyske Rev L

Klappladser:

- Klapplads: Thyborøn Havn
- Klapplads: Gåseholm 2

Erhvervshavne.

- Thyborøn Havn

Udviklingszoner for havmølleparker

- Vesterhav nord

Det vurderes i miljøkonsekvensvurderingen, at indvindingsaktiviteten i ansøgningsområdet, grundet afstanden til de øvrige erhvervsinteresser, ikke vil være til gene eller hindring for disse langs den jyske vestkyst og farvandet ud for. Endvidere vurderes det, at indvindingsaktiviteten ikke vil forringe navigationsforhold og manøvrerum for skibstrafik og fiskefartøjer i området. Den samlede negative påvirkning på disse erhvervsinteresser som følge af indvindingsaktiviteten i ansøgningsområdet vurderes derfor til at være ubetydelig.

Kumulative effekter

I miljøkonsekvensvurderingen vurderes, at ansøgningsområdet kumulativt med andet råstofindvinding, klapning, sandfodring og andre aktiviteter vil påvirke en lille del af den totale sandbund og sandbundssamfund i Nordsøen. Endvidere er det vurderet, at den fundne bundfauna er normal for Nordsøen og at denne forventes genetableret til ansøgningsområdet inden for 2-5 år. Grundet afstanden til nærmeste erhvervsinteresse område (>5,6 km), afstanden til Vesterhav nord (6 km) og afstanden til sandfodringsområdet forventes der ikke overlappende sedimentfaner mellem samtidig sedimentspild på disse projekter. Projektet vurderes derfor hverken alene eller kumulativt med øvrige projekter at medføre en væsentlig påvirkning på havbunden og de tilknyttede samfund af bundfauna og -flora i Nordsøen.

Endvidere vurderes det, at der ikke vil forekomme overlappende støjpåvirkninger fra indvindingsaktiviteten og de nærliggende projekter, hvorfor fiskearter fortsat vil kunne fortrække til nærliggende lignende og uforstyrrede områder, imens indvindingen pågår. Sedimentspild og støjpåvirkning vurderes derfor hverken alene eller kumulativt med de andre projekter i området at kunne medføre væsentlige effekter for fiskearter og -bestande langs Vestkysten og i Nordsøen generelt. Det påvirkede område i ansøgningsområdet sammenlagt med

påvirkningerne fra råstofområderne ved Jyske rev samt Vesterhav Nord Havmøllepark vurderes endvidere at udgøre en mindre del af det samlede fourageringsområde, samt gyde- og opvækstområde for fisk langs den Jyske Vestkyst og i Nordsøen generelt. Indvindingen i ansøgningsområdet vurderes derfor hverken alene eller kumulativt med andre projekter og aktiviteter i området at have en væsentlig påvirkning på havbunden, gyde- og opvækstområder og fødegrundlaget for fiskearter langs Vestkysten og Nordsøen generelt.

I miljøkonsekvensvurderingen vurderes det, at den ansøgte indvinding kun vil resultere i så små, kortvarige og lokale forstyrrelser og påvirkninger, og at indvindingen derfor hverken alene eller i kumulation med øvrige projekter og aktiviteter i området vil give anledning til væsentlige negative påvirkninger af fuglebestandene.

I miljøkonsekvensvurderingen og det efterfølgende supplerende notat af februar 2023 vurderes det, at det påvirkede område inden for ansøgningsområdet udgør en meget lille del af det fødesøgningsområde, som er tilgængelig for havpattedyr langs den jyske Vestkyst og i Nordsøen generelt. Indvindingen vurderes derfor hverken alene eller kumulativt med andre projekter og aktiviteter i området at være årsag til væsentlige kumulative effekter i forhold til havbundspåvirkning og dermed påvirkning af fødeudbuddet for havpattedyr i Nordsøen generelt. Videre bemærkes det, at der har pågået indvinding i ansøgningsområdet siden 2014, og at den øvrige trafik og fiskeri er relativt begrænset i ansøgningsområdet. Endvidere bemærkes det, at marsvin har en generelt lav forekomst i området, at området ikke er vigtigt for sæler og at hvidnæse og vågehval kan forekomme sporadisk i området. Ydermere bemærkes det, at marsvin ligeledes forekommer i højtæthedsområder med meget skibstrafik. På den baggrund vurderes det, at støj og forstyrrelser fra indvindingen, hverken alene eller sammen med de andre aktiviteter i området, vil medføre væsentlig kumulative effekter for havpattedyrene i området eller for bestandene af disse.

Internationale beskyttelsesområder og bilag IV

I miljøkonsekvensrapporten noteres der fem Natura 2000-områder, bestående af fem habitatområder og fem fuglebeskyttelsesområder, beliggende inden for ca. 50 km af ansøgningsområdet i dansk farvand (tabel 1). Desuden ligger fuglebeskyttelsesområde F126 *Skagerrak* 53 km Nordvest for ansøgningsområdet. Det noteres, at udpegningsgrundlaget i de nærliggende Natura 2000-områder omfatter marsvin (N219), gråsæl og spættet sæl (N28), flodlampret og havlampret (N65), stavsild (N28 og N65) og laks (N65). Der er vurderet på udpegningsgrundlag for fugle i afsnit om fuglebeskyttelsesområder. Det bemærkes at marsvin, hvidnæse og vågehval vil blive behandlet separat, da de er Bilag IV-arter.

Tabel 1 De nærmeste Nature 2000-områder

Natura 2000-område	Inkluderede Habitatområder, fuglebeskyttelsesområder og ramsarområder	Afstand i km
N219	H253 "Sandbandbanker ud for Thyborøn"	ca. 0,5
N247	H256 "Thyborøn Stenvolde"	ca. 1,7
N28	H28 "Agger Tange, Nisum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø"	ca. 14-22,4

	(inkl. F23, F27, F28 og F39)	
N65	H58 "Nissum Fjord"	ca. 29
	(inkl. F38)	
N220	H254 "Sandbanker ud for Thorsminde"	ca. 30
N250	H259 "Gule rev"	ca. 50
N1	F126 "Skagerrak"	ca. 53

Habitatområder

I væsentlighedsvurderingen bemærkes det, at naturtype 1110 sandbanke, beliggende i N219/H253, ligger inden for 1 km afstand til ansøgningsområdet og at denne naturtype dermed potentielt kan blive påvirket af sedimentspild fra indvindingen. Det vurderes dog, at eventuel sedimentspredning til naturtypen vil omfatte lave sedimentkoncentrationer inden for den naturlige variation i Vesterhavet. Naturtype 1110 sandbanke og bundfaunaen tilknyttet denne vurderes derfor ikke at blive påvirket væsentligt af sedimentspredningen fra indvindingen. I Natura 2000 område N219 er naturtype 1170 "rev" endvidere på udpegningsgrundlaget, men grundet afstanden på mere end 2 km til ansøgningsområdet vurderes naturtypen dog ikke at blive påvirket af sedimentspredningen.

I væsentlighedsvurderingen vurderes det, at det ikke kan udelukkes, at de marine fiskearter på udpegningsgrundlaget forekommer i indvindingsområdet, men at fiskene dog kan fouragere langs den nordjyske vestkyst, mens indvindingsarbejdet foregår. Ligeledes vurderes det, at sæler kan passere området og søge føde i ansøgningsområdet, men at indvindingens påvirkning på sæler er vurderet ubetydelig til mindre påvirkning i ansøgningsområdet samt ubetydelig i påvirkningszonen og havområdet udenfor (se afsnit om havpattedyr). Videre vurderes det, at indvindingsaktiviteten i form af sedimentspild og støj, på baggrund sedimentspildets og støjens lokale og begrænsede omfang, hverken alene eller kumulativt med øvrige aktiviteter vil have en væsentlig negativ påvirkning på udpegningsgrundlaget som omfatter naturtyper, fisk og sæler.

Fuglebeskyttelsesområderne

I miljøkonsekvensvurderingen vurderes det, at fuglearter på udpegningsgrundlaget i fuglebeskyttelsesområderne F23, F27, F28, F38, F39 og som er relevant i forhold til ansøgningsområdet, først og fremmest er ternarterne. Af andre relevante fugle redegøres der for hvinand i F27 og F28 og toppet skallesluger i F27, F28 og F38. Mallemuk og storkjove i F126 er desuden medtaget i vurderingen fordi de er mobile arter, der kan flytte sig over store afstande i deres fødesøgning.

Det vurderes, at ansøgningsområdet sandsynligvis ikke er væsentlig for hav, fjord og - dværgternes fødesøgning, da disse ternere foretrækker at søge føde i andre og vigtigere farvande tættere på kysten samt i fuglebeskyttelsesområderne såsom ferskvandssøer. Det vurderes dog, at splitterne (udpeget i F23 og F38) i begrænset omfang kan anvende ansøgningsområdet til fødesøgning i yngletiden. For udpegede mobile fiskespisende arter såsom storkjove, mallemuk samt trækkende ternere vurderes der dog at være rigelig mulighed for at søge føde andre steder langs Vestkysten og i Nordsøen og Skagerrak. Endvidere er det i

miljøkonsekvensvurderingen vurderet, at indvindingsaktivitetens påvirkning på fiskespisende fugle er yderst begrænset, idet disse fouragere over store afstande, samt idet fiskemængden ($< 1\%$ dækningsgrad) og fiskearterne, som blev observeret ved miljøundersøgelsen, er normale for vestkysten og Nordsøen. På baggrund af ovenforstående vurderes den direkte påvirkning fra forstyrrelse og den indirekte påvirkning af fødegrundlaget på disse fuglearter generelt derfor at være lav og ubetydelig.

For havdykænder vurderes det, at ansøgningsområdet er af begrænset betydning grundet den lave til middel fauna dækning samt ansøgningsområdets dybdeforhold (se afsnit om fugle). Påvirkningen som følge af indvindingen vurderes derfor ikke at have væsentlige betydning på denne artsgruppe. For følsomme arter såsom alk og lomvie vurderes indvindingen at have en ubetydelig til mindre påvirkning i ansøgningsområdet og ingen til en ubetydelig påvirkning på disse fugle i havområdet uden for påvirkningszonen. Grundlaget for denne vurdering kommer af, at indvindingen i ansøgte indvindingsområde har et kortvarigt og lokalt omfang samt fordi områdets fugle må formodes at være tilpasset støjpåvirkninger fra råstofindvinding, sejlads og fiskeri.

Samlet vurderes det, at en væsentlig negativ påvirkning af ynglende fugle eller fouragerende og rastende marine trækfugle på udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområderne F23, F27, F28, F38, F39 og F126 kan afvises. Indvindingsaktiviteten vurderes ligeledes hverken alene eller kumulativt med andre projekter at påvirke fuglenes bevaringsstatus væsentligt.

Konsekvensvurdering i forhold til marsvin på udpegningsgrundlaget i Natura 2000-område N219/H253

Af væsentlighedsvurderingen for miljøkonsekvensrapporten blev det antaget, at indvindingsaktiviteten potentielt kan forstyrre marsvins dykke- og svømmeadfærd ca. 500 m ind i H253 (maksimalt 6 % af H253).

Efterfølgende har WSP udarbejdet et notat, hvor det på baggrund af den nyeste viden på området blev vurderet, at støjen fra indvindingen i stedet ville adfærdspåvirke marsvin inden for en radius af 2,9 km til indvindingsaktiviteten. Dette betyder at arealet af H253, hvor marsvin kan blive adfærdspåvirket som følge af støjen fra indvindingsaktiviteten er øget til 28,5 %.

På baggrund af det øgede areal, hvor marsvin kan adfærdspåvirkes af indvindingsstøjen i habitatområdet, er det vurderet at væsentlig påvirkning ikke umiddelbart kan afvises. Kystdirektoratet/WSP har således valgt at opgradere Natura 2000-væsentlighedsvurderingen til en Natura 2000-konsekvensvurdering for marsvin og bilag IV-arterne marsvin, hvidnæse og vågehal. I forbindelse med den opdaterede Natura 2000-konsekvensvurdering har Kystdirektoratet ligeledes valgt at halvere den ansøgte årlige mængde pr år fra 4 mio. m³ til 2 mio. m³ for at halvere antallet af dage habitatområde H253 påvirkes af støj og forstyrrelser ved en maksimal årlig indvinding.

I konsekvensvurderingen vurderes det, at påvirkninger på marsvin som følge af øget suspenderet sediment eller eventuelle påvirkninger af fødeudbud og -tilgængelighed, som følge af indvindingsaktiviteterne, vil være begrænsede og lokale inden for ansøgningsområdet og påvirkningszonen. Støjpåvirkningen på

marsvin er endvidere vurderet til mindre negativ i ansøgningsområdet og påvirkningszonen, mens der vil være en ubetydelig støjpåvirkning på marsvin i havområdet udenfor (se i øvrigt afsnit om havpattedyr).

På baggrund af afstanden hvor der kan forekomme permanent høretab (<50 meter) for marsvin samt et litterær studie, der viser at marsvin undviger indenfor 600 meter til sugestøjen, vurderes det i konsekvensvurderingen, at marsvin udelukkende kan blive adfærdspåvirket som følge af indvindingen i 562-PA Thyborøn. Det vurderes at indvinding i 562-PA Thyborøn kan adfærdspåvirke marsvin i 28,5 % af H253's areal samt at decideret undvigeadfærd for marsvin kan række op til ca. 100 meter ind i habitatområdet. Disse påvirkninger er dog baseret på indvinding langs hele grænsen af ansøgningsområde 562-PA Thyborøn mod habitatområdet og er derfor tiltænkt som en maksimumpåvirkning af habitatområdets areal.

På baggrund af arealet der kan påvirkes i habitatområde H253 og litteraturstudier for marsvinetætheden i habitatområdet, er det beregnet, at antallet af marsvin i H253/N219 som kan adfærdsforstyrres af sugestøj fra indvindingen er ca. 0-20 dyr (0,007 % af den samlede Nordsø population) i 3-42 dage/år afhængigt af, hvor der indvindes i ansøgningsområdet og med hvor mange skibe. Påvirkningen fra indvindingsstøjen vurderes dog at være reversibel, idet dyrene forventes at vende tilbage til området inden for få timer efter støjens ophør. Endvidere bemærkes det, at der har været indvundet i bygherreområdet siden 2014 og indvinding i området vurderes derfor at være en kendt aktivitet for marsvin i området.

Det bemærkes, at der ikke vil forekomme en kumulativ støjpåvirkning på marsvin i H253/N219 *Sandbanker ud for Thyborøn* fra indvinding i 562-PA Thyborøn og i Kystdirektoratets andet bygherreområde 562-AE Thyborøn A, idet der aldrig vil indvindes samtidigt i de to ansøgte bygherreområder. Idet maksimalt 15,3 % H253's areal kan blive påvirket som følge af indvinding i 562-AE Thyborøn A vurderes det, at habitatområdets areal aldrig vil påvirkes med mere end maksimalt 28,5 % på et givent tidspunkt. Det beregnede antal marsvin som maksimalt kan blive adfærdspåvirket i H253 som følge af indvindingsaktivitet i 562-PA Thyborøn A (20 marsvin) og Kystdirektoratets andet bygherreområde 562-AE Thyborøn A (11 marsvin), vurderes derfor heller ikke at blive overskredet for de to bygherreområder.

Det bemærkes dog, at indvindingsperioden for det ansøgte bygherreområde, 562-PA Thyborøn og Kystdirektoratets andet bygherreområde 562-AE Thyborøn A kan forekomme i forlængelse af hinanden inden for samme år, hvorved sugestøj fra de 2 bygherreområder således kan forekomme i 5-31 d/år og 14-84 d/år for henholdsvis en gennemsnitlig- og maksimumindvinding. Samlet støj og forstyrrelse fra indvindingen i begge bygherreområder kan forekomme i 9-128 d/år og 12-118 d/år for henholdsvis en gennemsnitlig- og maksimumindvinding.

Da indvindingen ikke vurderes at medføre en ændring af bevaringsstatus for marsvin, ikke forhindrer opnåelse af gunstig bevaringsstatus for naturtyperne og disses karakteristiske arter og dermed ikke hindrer en fortsat fremgang i bevaringsstatus for marsvinenes levesteder (naturtyper) og fødeemner inden for habitatområdet, kan det konkluderes, at Natura 2000-området N219/H253's integritet ikke ændres eller skades som følge af den ansøgte indvinding.

Bilag-IV arter

Det bemærkes, at da indvindingen udelukkende indebærer påvirkninger i det marine miljø, er behandlingen af bilag IV-arter begrænset til at omfatte marsvin, hvidnæse og vågehval.

Det er vurderet, at påvirkninger i form af suspenderet sediment eller eventuelle påvirkninger af fødeudbud og –tilgængelighed vil være så begrænsede, kortvarige og ubetydelige, at de ikke vil påvirke bestandstørrelsen og bevaringsstatus for den samlede bestand af hverken marsvin, hvidnæse og vågehval i Nordsøen. Støj og forstyrrelser som følge af indvindingen er generelt vurderet til *mindre* for marsvin, vågehval og hvidnæse i ansøgningsområdet og påvirkningszonen og ubetydelig i Nordsøen (se i øvrigt afsnit om havpattedyr).

Sammenlagt vurderes det derfor, at støj og forstyrrelser som følge af indvindingen ikke vil medføre skade på hverken enkelte individer eller på bestandene af marsvin, hvidnæse og vågehval i Nordsøen, og at indvindingen ingen påvirkning har på bestandenes bevaringsstatus i Nordsøen ligesom den økologiske funktionalitet for bestandene ikke ændres. Den økologiske funktionalitet for marsvinebestanden, vågehvalbestanden og hvidnæsebestanden i Nordsøen forventes derfor efter projektet at være opretholdt på samme niveau som hidtil.

3. Høringssvar

Ansøgningen og miljøkonsekvensvurderingen har været i høring i periode 12. september 2023 – 12. oktober 2023. Der blev modtaget følgende høringsvar:

Søfartsstyrelsen

Søfartsstyrelsen har ingen indsigelser til det ansøgte.

Vedlagte bekendtgørelse og vurderingsskema bedes dog efterlevet i relevant omfang.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelsen

Det skitserede indvindingsområde er sammenfaldne med Forsvarsministeriets skyde- og øvelsesområde EK D 302, der ligeledes er markeret i søkort med mere. I dette område pågår der periodisk skydeøvelser.

Det skal henstilles til, at der indhentes information om disse aktiviteter i Efterretninger for Søfarende, der fremgår af Søfartsstyrelsens hjemmeside.

Generelt skal der i forbindelse med arbejde ved/i havbunden gøres opmærksom på, at såfremt der bliver identificeret/forekommer fund af ueksploderet ammunition eller lignende farlige genstande, skal arbejdet straks indstilles, og der skal tages kontakt til Forsvarets Operationscenter jf. BEK 1229 af 3. oktober 2023 § 9 om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejde og andre aktiviteter mv. i danske farvande. Foruden ovenstående forhold, skal der gøres opmærksom på, at de udstedte tilladelser, samt kontaktoplysninger til det firma eller de skibe som eventuelt skal udføre arbejdet, skal være tilgængelige for Forsvarets Operationscenter, NMOC via den myndighed, der udsteder tilladelsen.

Slots- og Kulturstyrelsen

Slots- og Kulturstyrelsen vurderer, at der er tale om en begrundet formodning om tilstedeværelsen af beskyttede fortidsminder og har på den baggrund afgjort, at der skal stilles krav om, at den ansvarlige for anlægsarbejdet eller aktiviteten udfører en marinarkæologisk forundersøgelse for bygherres regning.

Bygherre bedes snarest muligt kontakte Marinarkæologi Vest ved Moesgaard Museum angående den marinarkæologiske forundersøgelse.

Museet udarbejder budget og en projektbeskrivelse for en marinarkæologisk forundersøgelse. Museets budget og projektbeskrivelse skal godkendes af Slots- og Kulturstyrelsen forud for projektet. Ligeledes skal museets regnskab godkendes før bygherre kan faktureres for udgiften.

Afgørelsen er truffet efter museumsloven §29 g stk. 4.

Reglen er, at der ikke må foretages ændring i tilstanden af fortidsminder på havbunden, herunder også vrug og skibsladninger, jf. museumslovens § 29 g, stk. 1 og 2. Slots- og Kulturstyrelsen kan i forbindelse med et anlægsarbejde eller en aktivitet på havbunden stille krav om, at den ansvarlige for anlægsarbejdet eller aktiviteten udfører en marinarkæologisk forundersøgelse, jf. museumslovens § 29 g, stk. 4.

En marinarkæologisk forundersøgelse har til hensigt at afklare om der findes beskyttede fortidsminder på arealet. Der er i Slots- og Kulturstyrelsens centrale register to registreringer af vrug i området. Vrugene og positionerne er ikke verificerede.

Styrelsen har vurderet, at der er grundlag for at stille vilkår om marinarkæologisk forundersøgelse i forbindelse med projektet.

4. Partshøringssvar

Høringssvarene blev sendt i partshøring den 13. oktober, og ansøger indsendte bemærkninger den 11. marts 2024.

Kystdirektoratet efterlever i dag også de henstillinger der fremgår af høringssvarene og derfor agter vi også at gøre dette i den kommende tilladelsesperiode og har derfor ikke yderligere kommentarer til de fremsendte høringssvar.

5. Miljøstyrelsens begrundelse for afgørelse om tilladelse

Den ansøgte indvindingsaktivitet er omfattet af bilag 1, nr. 28 i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), jf. lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 (herefter miljøvurderingsloven). Derfor er ansøgningen omfattet af obligatorisk VVM-pligt jf. miljøvurderingslovens § 15, stk. 1, nr. 1. Miljøkonsekvensrapporten opfylder desuden kravene i bilag 3 i bekendtgørelse nr. 1680 af 12. december 2018 om efterforskning og indvinding af råstoffer fra søterritoriet og kontinentalsoklen.

Nærværende tilladelse efter råstoflovens § 20 erstatter tilladelse efter § 25 i miljøvurderingsloven, jf. § 10, nr. 1, i bekendtgørelse nr. 806 af 14. juni 2023 om miljøvurdering af planer og programmer af konkrete projekter.

Ved afgørelsen skal der, jf. råstoflovens § 20, stk. 5, lægges vægt på en vurdering efter lovens § 1 og § 3. Det skal således sikres, at råstofudnyttelsen sker efter en samlet vurdering af en række hensyn. Efter lovens § 3 skal der lægges vægt på råstofressourcernes omfang og kvalitet, en sikring af udnyttelse af råstofressourcerne samt erhvervsmæssige hensyn. På den anden side skal der lægges vægt på miljø- og naturbeskyttelse, beskyttelse af arkæologiske interesser, fiskerimæssige interesser, kystsikkerhed, infrastrukturanlæg, ulemper for skibsfarten samt ændringer i bundforhold.

5.1 Danmarks Havplan

Bekendtgørelse om Danmarks havplan blev vedtaget den 29. september 2023. Du kan finde havplanen og efterfølgende tillæg/ændringer på havplan.dk. Havplanen, forslag til havplan og ændringer af havplanen er bindende for de myndigheder, der meddeler tilladelse til aktiviteter på havet. Miljøstyrelsen skal derfor sikre, at tilladelse til indvinding alene gives i områder, der er udlagt som udviklingszoner for råstofindvinding, dvs. områder som er markeret med R i havplanen/havplanudkastet.

Det ansøgte indvindingsområde er beliggende i udviklingszonen R106. Miljøstyrelsen bemærker dog, at området ligger i en zone, hvor der er Sejladskorridor (S24). Miljøstyrelsen har hørt Søfartsstyrelsen og Erhvervsministeriet angående dette overlap, og Søfartsstyrelsen har den 16. oktober 2023 tilkendegivet at de ikke har nogle indvindinger mod indvinding i 562-PA Thyborøn. Det er heraf Miljøstyrelsens vurdering, at tilladelse til den ansøgte indvindingsaktivitet er i overensstemmelse med havplanbekendtgørelsen.

5.2 Områdeafgrænsning

Miljøstyrelsen har ikke fundet grund til at beskære det ansøgte område, og derfor er indvindingsområde 562 - PA Thyborøn i overensstemmelse med det ansøgte og i miljøkonsekvensvurderingen beskrevet, ansøgningsområde. Områdeafgrænsningen fremgår af tilladelsens bilag 2.

5.3 Råstofressourcen og indvindingsmængder

I den geofysiske rapport er der kortlagt 32 mio. m³ råstoffer, som udgør det øverste lag af havbunden med en varierende tykkelse på op til 4,5 meter. Der søges om tilladelse til at indvinde 7 mio. m³ råstoffer. På baggrund af ressourceestimatet, er det Miljøstyrelsens vurdering, at ressourcen er tilstede i tilstrækkelig mængde i bygherreområde 562-PA Thyborøn til at ansøgningsmængden kan tillades. Ligeledes giver Miljøstyrelsen tilladelse til indvinding af en årlig mængdebegrænsning på 2 mio m³.

De tilladte mængder for indvinding i bygherreområde 562-PA Thyborøn fremgår af de områdespecifikke vilkår, bilag 1.

5.4 Indvindingsaktiviteten

I miljøkonsekvensvurderingen er der udelukkende vurderet på indvinding med slæbesugning. Miljøstyrelsen stiller derfor vilkår om, at indvinding i bygherreområde 562 – PA Thyborøn kun må finde sted med slæbesugning.

Indtil slutundersøgelsen fra forrige tilladelse (NST 7323-00034) er modtaget og godkendt i Miljøstyrelsen, må der kun indvindes op til 2 mio m³. Indvindingen må kun foregå centralt i området, således, at der holdes en afstand på 500 m til indvindingsområdets afgrænsning. Det vurderes i Miljøstyrelsen, at genudlægningen af bygherreområdet gør slutopmåling i den centrale del uinteressant, og derfor vurderes det, at indvinding af en årlig maksimalmængde i den centrale del af indvindingsområdet kan foregå uden at påvirke resultatet af slutundersøgelserne. Vilåret er sat med hjemmel i råstoflovens § 3 af hensyn til sikring af miljøet.

Når indvinding på denne tilladelse er endeligt afsluttet stilles der ligeledes vilkår om, at der skal foretages en slutundersøgelse i bygherreområdet, som skal redegøre for indvindingens fysiske og miljømæssige effekter på indvindingsområdet og påvirkningszonen.

5.5 Miljøstyrelsens vurdering af miljøkonsekvensvurderingerne

I de følgende afsnit følger Miljøstyrelsens stillingtagen til vurderingerne i miljøkonsekvensvurderingen.

Miljøstyrelsen bemærker, at den oprindelige ansøgte årlige mængdebegrænsning var på 4 mio. m³, men at denne siden er blevet reduceret til 2 mio. m³ af hensyn til marsvin på udpegningsgrundlaget i Natura2000 område N219 (se nærmere i afsnit Internationale beskyttelsesområder). Idet den årlige mængdebegrænsning er halveret vurderer Miljøstyrelsen, at de forudgående vurderinger i miljøkonsekvensvurderingen på de øvrige miljøparametre er en overestimering ift. de reelle miljøpåvirkninger. Miljøstyrelsen vurderer derfor, at den nuværende miljøkonsekvensrapport stadig er dækkende for den ansøgte indvinding.

Havbund, dybde og dynamik

Miljøstyrelsen bemærker, at indvindingsaktiviteten i 562-PA Thyborøn vil påvirke 73 % af indvindingsområdet ved jævn indvinding i løbet af den 13-årige periode, som miljøkonsekvensvurderingen tager højde for. Miljøstyrelsen lægger dog vægt på, at arealpåvirkningen på havbunden vil være lokal inden for indvindingsområdet, og at arealet desuden udgør en begrænset del af det lokale område af Nordsøen med tilsvarende dybde- og sedimentforhold. Miljøstyrelsen kan på den baggrund acceptere arealpåvirkningen i indvindingsområdet.

Miljøstyrelsen bemærker, at indvindingen i 562-PA Thyborøn ikke vil ændre substrattypet forholdende, men at indvindingsaktiviteten vil medføre gennemsnitlige dybdeændringer på 36 cm og dybdeændringer på op til 2 meter lokalt i indvindingsområde 562-PA Thyborøn. I sin vurdering af påvirkningsgraden lægger Miljøstyrelsen vægt på, at de naturlige sedimentdynamiske forhold ved den jyske vestkyst vil udjævne dybdeændringerne over tid. Miljøstyrelsen anerkender dog, at en fuld reetablering af dybdeforholdende til de oprindelige forhold vil foregå over en længere tidshorisont (> 5 år). Samlet kan Miljøstyrelsen dog acceptere dybdepåvirkningen, da dybdeændringen trods alt er reversibel og lokal inden for indvindingsområde 562-PA Thyborøn.

I sin vurdering af påvirkningsgraden af sedimentspredningen som følge af indvindingen i 562-PA Thyborøn, lægger Miljøstyrelsen vægt på, at

sedimentspredningen er kortvarig og lokal lige omkring indvindingsskibet, og at kun en begrænset fraktion kan spredes uden for indvindingsområdet. Ligeledes lægger Miljøstyrelsen vægt på, at de forhøjede koncentrationer af suspenderet sediment i vandsøjlen vil ligge inden for normale niveauer af suspenderede sediment i vandsøjlen langs den jyske vestkyst. Miljøstyrelsen vurderer endvidere, at sedimentspildet ikke vil ændre substrattpefordelingen i indvindingsområdet efter endt indvinding idet der ikke sorteres over sold. Miljøstyrelsen er derfor enig med miljøkonsekvensvurderingen i, at sedimentspredningen har en ubetydelig påvirkningsgrad i indvindingsområdet og påvirkningszonen. På baggrund af dette kan Miljøstyrelsen acceptere påvirkningen fra sedimentspild og sedimentspredning.

Bundsamfundets flora og fauna

Miljøstyrelsen bemærker, at indvindingen vil medføre en fjernelse af bundflora og -fauna, der hvor sugefoden arbejder. I sin vurdering af påvirkningsgraden lægger Miljøstyrelsen dog vægt på, at det kun er i selve indvindingsområde 562-PA Thyborøn, at en direkte fjernelse af bundflora- og fauna vil forekomme. Endvidere vægter Miljøstyrelsen, at de bundfauna og -floraarter, der blev observeret under miljøundersøgelserne, er normalt udbredte i nærområdet, og at genetableringen af bundfauna og -flora vil kunne foregå inden for en relativ kort tidsperiode på 2-5 år efter indvindingens ophør. Miljøstyrelsen kan på den baggrund acceptere den direkte arealpåvirkning på bundflora og -fauna i indvindingsområde 562-PA Thyborøn.

Miljøstyrelsen bemærker, at indvindingen i 562-PA Thyborøn ikke vil ændre substrattpeforholdene grundet at der efterlades minimum 0,5 meter ressourcerestlag. Indvindingen vil dog medføre gennemsnitlige dybdeændringer på 36 cm og lokale dybdepåvirkninger på op til 2 meter inden for indvindingsområdet. I sin vurdering af påvirkningsgraden lægger Miljøstyrelsen vægt på, at bundfaunasamfundet i 562-PA Thyborøn er blevet observeret på tilsvarende og større dybder i området. Endvidere lægger Miljøstyrelsen vægt på, at de dynamiske forhold i Nordsøen over tid vil genskabe de oprindelige dybdeforhold efter indvindingens ophør, samt at det er muligt for bundfauna og -flora at genindvandre fra områder, der er uberørte af sugefoden. På baggrund af ovenstående vurderer Miljøstyrelsen derfor, at området til indvindingsområdet efter endt indvinding vil kunne genkoloniseres af de samme arter. Miljøstyrelsen kan på denne baggrund acceptere påvirkningen fra havbundsændringen på bundsamfundet.

I sin vurdering af sedimentspredningen og sedimentspildets påvirkning på bundflora og bundfauna tilknyttet indvindingsområdet og påvirkningszonen, heriblandt stenrevet i den sydvestlige del, lægger Miljøstyrelsen vægt på, at sedimentspredningen vil forekomme i begrænset omfang og over korte afstande. Ligeledes vil sedimentspredningen ifølge miljøkonsekvensvurderingen kortvarigt føre til en øget koncentration af sediment i vandsøjlen, men Miljøstyrelsen bemærker at de forhøjede koncentrationer af suspenderet sediment vil ligge inden for normale niveauer af suspenderede sediment i vandsøjlen langs den jyske vestkyst. Endvidere lægger Miljøstyrelsen vægt på, at de fleste arter som er tilknyttet sandbunde langs den jyske vestkyst er robuste og i stand til at tåle regelmæssig omlejring, forstyrrelse, begravelse og høje sedimentkoncentrationer.

Det er derfor Miljøstyrelsens vurdering, at den eventuelle påvirkning fra indvindingen på indvindingsområdet, påvirkningszonen og det tilhørende stenrev vil være begrænset i forhold til den samlede sedimentdynamik i området. Miljøstyrelsen kan på den baggrund acceptere påvirkningen.

Fisk og fiskeri

Af miljøundersøgelserne for indvindingsområde 562-PA Thyborøn bemærker Miljøstyrelsen at fortrinsvis tobisstimer, fløjfisk og fladfisk blev observeret på sandbunden (naturtype 1b) og at disse fisk derfor potentielt anvender indvindingsområdet. Miljøstyrelsen tager dog højde for, at dette er et øjebliksbillede og at alle fiskearter, som anvender området til 562-PA Thyborøn, ikke nødvendigvis blev observeret på ROV.

Miljøstyrelsen er enig med miljøkonsekvensvurderingen i, at særligt bundfisk midlertidigt vil blive skræmt væk af indvindingsfartøjet. Miljøstyrelsen vurderer dog, at denne forstyrrelse kan accepteres, idet den er af kort varighed, og er helt lokal inden for kort afstand til indvindingsfartøjet.

Indvindingen vil ligeledes fjerne fødeemner i indvindingsområde 562-PA Thyborøn, men Miljøstyrelsen forstår, at observationer af fødeemner som børsteorm og muslinger generelt er sparsomme i området, at områdets bundfauna kan genetablere sig inden for 2-5 år efter indvindingen er ophørt, og at hele indvindingsområdet ikke påvirkes samtidigt. Der er således mulighed for, at fisk kan søge føde mellem sugespor og i de områder, hvor indvindingen ikke foregår aktivt. Af de grunde vurderer Miljøstyrelsen derfor, at fjernelse af fødeemner for fisk, som følge af indvindingen, kan accepteres, så længe det kun sker lokalt i indvindingsområdet. Desuden er naturtypen og bundfaunasamfundet normalt udbredt langs vestkysten, og derfor er Miljøstyrelsen enig med miljøkonsekvensvurderingen i, at fiskene har rig mulighed for at søge føde i nærheden af indvindingsområdet, mens der er indvindingsaktivitet i 562-PA Thyborøn.

Miljøstyrelsen bemærker, at indvindingsområde 562-PA Thyborøn ligger i et potentielt gydeområde for tobis og et potentielt opvækstområde for sild, rødspætte, tunge og brisling. Miljøstyrelsen lægger dog vægt på, at indvindingsområde 562-PA Thyborøn udgør en begrænset del af det potentielle gydeområde for tobis og en meget lille del af det potentielle opvækstområde for sild, rødspætte, brisling og tunge langs den Jyske vestkyst. Videre lægger Miljøstyrelsen vægt på, at indvindingsområdets egnethed som habitatområde for de eksisterende fiskearter ikke vil ændres, grundet at der vil blive efterladt minimum 0,5 meter restressourcelag efter endt indvinding. Miljøstyrelsen kan derfor acceptere påvirkningen.

Miljøstyrelsen bemærker, at sedimentspredning og sedimentation er begrænset og forventes fortrinsvis at forekomme i selve indvindingsområdet og dele af påvirkningszonen, hvilket lokalt kan medføre, at fisk kortvarigt undgår området. Videre bemærker Miljøstyrelsen, at en forhøjet koncentration af suspenderet materiale kan øge synkehastigheden af pelagiske æg og kan medføre, at æggene sedimenterer og går til grunde. Miljøstyrelsen lægger dog vægt på, at påvirkningen er vurderet til være af kort varighed samt at forekomme inden for et yderst begrænset område inden for få hundrede meters afstand af indvindingsfartøjet.

Ligeledes lægger Miljøstyrelsen vægt på, at fisk i området, grundet de i forvejen dynamiske forhold, vurderes at være tilpasset en grad af overdækning og suspenderet materiale i vandsøjlen. På den baggrund kan Miljøstyrelsen acceptere påvirkningen fra sedimentspredning og sedimentation på fisk.

Miljøstyrelsens vurderer derfor, at råstofindvindingen i 562-PA Thyborøn ikke vil have betydning for den generelle gydesucces og opvækst for fiskearterne langs den jyske vestkyst.

Miljøstyrelsen bemærker, at der foregår en del fiskeri i indvindingsområdet, men at dette udgør en meget lille del af det samlede tilsvarende fiskeri i lignende områder langs Vestkysten og i Nordsøen generelt. Ligeledes bemærker Miljøstyrelsen, at der ikke er indkommet høringssvar fra fiskere eller interessenter, der gør opmærksom på andet, og at det i miljøkonsekvensvurderingen angives at indvinding og fiskeri erfaringsmæssigt kan foregå parallelt i indvindingsområdet. Baseret på dette vurderer Miljøstyrelsen derfor, at tilladelse til indvinding i bygherreområde 562-PA Thyborøn, ikke vil påvirke erhvervsfiskeri i området. Miljøstyrelsen er derfor enig i vurderingen i miljøkonsekvensvurderingen for så vidt angår påvirkning på erhvervsfiskeriet i bygherreområde 562-PA Thyborøn, påvirkningszonen og i området i øvrigt.

Fugle

Miljøstyrelsen bemærker, at indvindingsaktiviteten i 562-PA Thyborøn potentielt kan påvirke havdykænder som sortand, edderfugl og fløjsand samt fiskespisende fuglearter som lommer, alkefugle, suler, kjoever, terner og måger. De potentielle påvirkninger består hovedsageligt i forstyrrelse af evt. tilstedeværende fugle og en lokal reducere af fødegrundlaget i indvindingsområdet.

I sin vurdering af indvindingsaktiviteten og dennes påvirkning på rastende havdykænder lægger Miljøstyrelsen vægt på, at indvindingsområdet, grundet dybdeforholdene samt den lave-middel faunadækning, ikke er et vigtigt fourageringsområde for denne fuglegruppe.

Miljøstyrelsen bemærker af miljøkonsekvensvurderingen, at indvindingsaktiviteten om muligt fører til, at fødeemner for fugle i form af bundfisk og pelagiske fisk kan blive skræmt væk, men Miljøstyrelsen vurderer, at denne påvirkning vil være af kort varighed samt helt lokal inden for kort afstand (få hundred meter) til indvindingsfartøjet.

Endvidere lægger Miljøstyrelsen vægt på, at det i miljøkonsekvensvurderingen er vurderet, at fiskesamfundet ikke ændres idet indvindingsområdets egnethed som habitatområde ikke vurderes ændret som følge af indvindingen. Ydermere lægger Miljøstyrelsen vægt på, at fiskespisende fugle kan søge føde i tilsvarende fourageringsområder i nærheden af indvindingsområdet, mens der indvindes i 562-PA Thyborøn.

Miljøstyrelsen vurderer derfor, at arealpåvirkning og den medfølgende fjernelse af mulige fødeemner for fugle kan accepteres.

Miljøstyrelsen bemærker, at nedsat sigtbarhed i vandet, som følge af sedimentspredning, potentielt kan påvirke de fuglearter, der er afhængig af en vis klarhed i vandet. I sin vurdering lægger Miljøstyrelsen dog vægt på, at denne påvirkning vil være kortvarig og helt lokal omkring indvindingsskibet, og at terner,

måger, suler eller kjoer kan søge føde i de tilstødende havområder, mens indvindingen pågår. Miljøstyrelsen kan derfor acceptere påvirkningen i form af sedimentspredning på fugle som følge af indvindingsaktiviteten.

Miljøstyrelsen bemærker, at arter som rødstrubet lom, alk og lomvie vurderes at være følsomme over for støj og visuelle påvirkninger fra indvindingsaktiviteter og således kan blive skræmt væk fra indvindingsområde 562-PA Thyborøn i den periode, hvor arbejdet foregår. I sin vurdering lægger Miljøstyrelsen vægt på, at antallet af sejladser vil stige lokalt i indvindingsområde 562-PA Thyborøn, men at der dog under indvinding sejles med lav hastighed, hvilket vil resultere i mindre forstyrrelse end ved normal sejlhastighed. Endvidere lægger Miljøstyrelsen vægt på, at støjpåvirkningen vil være kortvarig og lokal for indvindingsområdet og at området i dag allerede er præget af forskellige typer forbigående forstyrrelser som følge af eksisterende råstofindvinding, sejlads og fiskeri. Miljøstyrelsen kan på denne baggrund acceptere støjpåvirkningen på fugle.

Havpattedyr

I sin vurdering af havpattedyr lægger Miljøstyrelsen vægt på, at marsvin kan forekomme i indvindingsområde 562-PA Thyborøn døgnet rundt, men at indvindingsområdet i sommermånederne generelt har en lav forekomst af marsvin sammenlignet med den øvrige del af Nordsøen. Endvidere lægger Miljøstyrelsen vægt på, at spættet sæl formodes at forekomme sporadisk i og omkring indvindingsområdet, at gråsæl formodes at forekomme sporadisk i Nordsøen ud for Limfjorden, mens området til indvindingsområdet, på baggrund af SCANS-surveys, ikke synes vigtigt for vågehval og hvidnæse.

Miljøstyrelsen bemærker, at indvindingen kan reducere antallet af fisk og dermed tilgængeligheden af føde lokalt i indvindingsområdet. Miljøstyrelsen lægger dog vægt på, at det påvirkede område, ifølge miljøkonsekvensvurderingen, udgør en meget lille del i forhold til udbredelsen af lignende havbund/fødesøgningsområder som er tilgængelig for havpattedyr langs hele vestkysten.

Sedimentspredningen, som følge af indvindingsaktiviteten, forventes at have en meget begrænset betydning for havpattedyrs fouragering da de anvender knurhår (sæler), ekkolokalisering (marsvin og hvidnæse) og barder (vågehval) til fødefangst. Miljøstyrelsen kan på den baggrund acceptere arealpåvirkningen og den medfølgende påvirkning fra sedimentspredning på havpattedyr.

Miljøstyrelsen bemærker, at undervandsstøj i forbindelse med råstofindvinding kan påvirke havpattedyr, og at indvindingsfartøjet alene ved sin tilstedeværelse kan virke forstyrrende på havpattedyr. I sin vurdering af støjpåvirkningen på havpattedyr lægger Miljøstyrelsen vægt på, at risiko for høretab for havpattedyr i forbindelse med indvinding i ansøgningsområdet er usandsynligt grundet det, at havpattedyr undviger indvindingsfartøjet inden risikoen opstår (<50 meter afstand til skibet). Desuden vurderer Miljøstyrelsen, at skulle der være marsvin tilstede i nærområdet når indvindingsaktiviteten starter vil disse kunne nå at forlade nærområdet inden indvindingen når maksimal støjproduktion.

Miljøstyrelsen vurderer dog, at havepattedyr kan blive fortrængt eller forstyrret fra fortrinsvis indvindingsområdet, påvirkningszonen og potentielt en mindre del af havområdet omkring indvindingsområdet. Ligeledes vurderer Miljøstyrelsen, at

havpattedyrene samlet vil kunne blive fortrængt fra eller forstyrret i et større område, hvis der indvindes med flere fartøjer samtidigt. I sin vurdering af påvirkningsgraden lægger Miljøstyrelsen dog vægt på, at støjpåvirkningen fra indvindingsaktiviteten vil være kortvarig og lokal, samt at indvindingsområdet ligger i et område med moderat tæthed af skibstrafik. Miljøstyrelsen vurderer derfor, at havpattedyrene i området må forventes at være tilpasset skibstrafik, og at indvindingsaktivitetens kortvarige og lokale omfang ikke vil have en betydelig merpåvirkning på havpattedyr i forhold til støj. Miljøstyrelsen kan derfor acceptere støjpåvirkningen fra indvindingsaktiviteten i 562-PA Thyborøn på havpattedyr.

Miljømål og indsatsprogrammer

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at miljøkonsekvensvurderingen belyser og vurderer de relevante miljøpåvirkninger i henhold til krav ifølge reglerne om vandplanlægning og havstrategi.

Vurdering i forhold til vandområdeplaner

Miljøstyrelsen skal sikre sig, at den tilladte råstofindvinding er forenelig med krav og mål fastsat i henhold til reglerne om vandplanlægning.

Ifølge indsatsbekendtgørelsens³ § 8, stk. 2, kan der kun træffes afgørelse, der indebærer en direkte eller indirekte påvirkning af et overfladevandområde, hvor miljømålet er opfyldt, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af overfladevandområdets tilstand. Hvis vandområdets miljømål ikke er opfyldt, følger det af bekendtgørelsens § 8, stk. 3, at der kun kan træffes afgørelse, som indebærer en direkte eller indirekte påvirkning af et overfladevandområde, hvis afgørelsen:

1. ikke vil kunne medføre en forringelse af overfladevandområdets tilstand, og
2. ikke vil kunne hindre opfyldelse af det fastlagte miljømål, herunder gennem de i indsatsprogrammet fastlagte foranstaltninger.

Miljøministeriets Vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområde distrikter⁴ præciserer, at en forringelse i forhold til et miljøkvalitetskrav for et MFS forekommer, hvis der sker en stigning i koncentration af stoffet i det samlede vandområde.

Miljøstyrelsen er enig i vurderingerne i miljøkonsekvensvurderingen om miljøpåvirkning i forhold til vandplaner og vandkvalitet om, at der ved indvinding af råstoffer ikke tilføres nye miljøfarlige forurenende stoffer (MFS). I de følgende afsnit redegøres for de faglige argumenter, for hvorfor den konkrete råstofindvinding i 562-PA Thyborøn ikke indebærer stigning af MFS i vandområdet.

---

³ Bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter

⁴ <https://mim.dk/media/icxc2prb/vejledning-til-bekendtgørelse-om-indsatsprogrammer-for-vandomraadedistrikter.pdf>

Miljøstyrelsens vurdering af den ansøgte indvindingsaktivitets påvirkninger på vandområdeniveau

Da indvindingsområdet 562-PA Thyborøn ligger indenfor 12 sømilegrænsen, men uden for 1 sømilegrænsen skal Miljøstyrelsen se, at råstofindvindingen i området ikke vil føre til tilstandsforringelse, eller vil forhindre målopfyldelse i forhold til den kemiske tilstand for vandområde 218 Vesterhavet 12 sm, eller de nærliggende vandområder 133, Vesterhavet nord og 223 Skagerrak 12 sm.

Den kemiske tilstand i vandområde 218 er "ikke god" (se redegørelsesafsnit om vandplaner). Til grund for denne vurdering, ligger overskridelser af miljøkvalitetskravet for summen af BDE i biota, kviksølv i biota og nonylphenoler i sediment.

Der gives tilladelse til at indvinde sediment med slæbesugning, som foregår i det øverste sandlag, hvor koncentrationen af MFS, der allerede er tilført sedimentet af andre kilder, må forventes at være højest. Dette sandlag er yderst mobilt og omlejres jævnlige i dette område som følge af naturlige processer i det højdynamiske miljø der er langs vestkysten. Denne dynamik betyder, at der generelt er et begrænset organisk indhold i sedimentet (ifølge NOVANA overvågningen er TOC omkring 0,02-0,2 %), og deraf en begrænset bindingsevne for MFS.

Miljøstyrelsen er derfor enig i vurderingen i miljøkonsekvensvurderingen om, at den pulje af MFS, der måtte være i sedimentet, er begrænset og allerede indgår i baggrundskoncentrationen i vandområdet grundet den jævnlige opblanding af det mobile sedimentlag. Det er Miljøstyrelsens vurdering, at det gælder for nonylphenoler og potentielt methylnaphtalener, der er overskredet på målestationer i nærheden af indvindingsområdet. Indvindingsaktivitetens resuspension af sediment, der hvor slæbesugningen foregår, samt sedimentspild ved overløb, er sammenlignelig med de naturlige dynamikker, som ligeledes omfordeler områdets potentielle indhold af MFS mellem sediment og vandfase. Det er deraf Miljøstyrelsen vurdering, at aktiviteten ikke vil øge koncentrationen af biotilgængelige MFS, som ikke allerede er i omløb.

Endvidere bemærker Miljøstyrelsen, at indvindingen foregår med en sugefod, der laver 0,5 – 1,5 m dybe spor i sedimentet (afhængig af fartøj).

Indvindingsaktiviteten medfører som nævnt en vis suspension af sediment i vandsøjlen, og langt størstedelen af dette lander inden for indvindingsområdet og kun en meget begrænset fraktion af sedimenter vil kunne spredes uden for indvindingsområdet.

Af disse grunde er det Miljøstyrelsens vurdering, at der ikke vil kunne ske en koncentrationsstigning i sedimentmatricen. Miljøstyrelsen har derfor vurderet, at der ikke er behov for prøvetagning og analyser af sedimentprøver fra indvindingsområdet, da risikoen for spredning af sedimenter med et MFS indhold højt nok til at kunne måle en koncentrationsstigning vurderes ikke at være reel.

Hverken kviksølv eller BDE er målt i sediment i vandområdet, men siden der måles forhøjede koncentrationer af disse i biota i vandområde 218, hvori indvindingsområdet ligger, må det antages, at stofferne er biotilgængelige i

området. Miljøstyrelsen vurderer dog, at det potentielle indhold af kviksølv og BDE i sedimentet opblandes og omfordes, som beskrevet ovenfor, og at råstofindvindingen derfor ikke resulterer i en øget biotilgængelighed af de to stoffer. Derudover fjerner indvindingen midlertidigt den flora og infauna, der måtte være i området, hvilket vil betyde, at mobile arter ikke vil kunne prædatere på føde med et indhold af MFS i nærværende indvindingsområde. Den infauna, der indvandrer på ny efter endt indvinding, vil flytte ind i et sediment, hvor koncentrationen af MFS i sedimentet må være tilsvarende det omgivende miljø. Miljøstyrelsen vurderer derfor, at råstofindvinding i indvindingsområdet ikke vil være årsag til en koncentrationsstigning af MFS i flora og fauna i vandområdet.

Miljøstyrelsen konkluderer derfor, at indvindingen ikke vil medføre en koncentrationsstigning af MFS som følge af frigivelse af en ellers bunden pulje til vandområdet, men udelukkende vil omfordele den eksisterende belastning og de eksisterende mængder af MFS lokalt inden for indvindingsområdet og i mindre grad påvirkningszonen.

Det er derfor Miljøstyrelsens vurdering, at råstofindvindingen i bygherreområde 562-PA Thyborøn ikke vil føre til koncentrationsstigninger for nogle af de målte miljøkvalitetskrav, og derfor ikke vil medføre tilstandsforringelse, eller vil forhindre målopfyldelse af vandrammedirektivets bestemmelser for god kemisk tilstand for vandområde 218 Vesterhavet 12 sm, eller de nærliggende vandområder 133, Vesterhavet nord og 223 Skagerrak 12 sm.

Havstrategi

Miljøstyrelsen skal se, at en tilladelse til råstofindvinding ikke hindrer opnåelse eller opretholdelse af god miljøtilstand, og muliggør en bæredygtig udnyttelse af havet jf. EU's havstrategidirektiv implementeret i lov om havstrategi⁵. I henhold til Danmarks Havstrategi forholder miljøkonsekvensvurderingen sig i øvrigt til alle 11 deskriptorer som bekræftet i havstrategi II⁶.

Angående D1: *Biodiversitet*, vurderer Miljøstyrelsen, at indvindingen hverken vil medføre direkte dødelighed af fugle og havpattedyr eller påvirke størrelsen samt tilstanden af habitater for disse (se afsnit om fugle og havpattedyr). Af miljøkonsekvensvurderingen bemærker Miljøstyrelsen, at indvindingen vil have en påvirkning på antallet af bundflora og -faunaarter samt artsammensætningen lokalt i indvindingsområde 562-PA Thyborøn. Miljøstyrelsen lægger dog vægt, at sådan en lokal påvirkning på bundfauna og flora er af mindre betydning i et så dynamisk område, som i forvejen er domineret af pionérarter. Ligeledes lægger Miljøstyrelsen vægt på, at forstyrrelsen af bundfaunaen er reversibel, idet bundfaunaen ifølge miljøkonsekvensvurderingen vil genetableres indenfor 2-5 år. Miljøstyrelsen vurderer derfor, at indvindingen ikke vil være til hinder for opnåelsen af god miljøtilstand for denne deskriptor i Nordsøen/Skagerrak.

---

⁵ LBK nr. 1161 af 25. november 2019, bekendtgørelse af lov om havstrategi.

⁶ Danmarks Havstrategi II – Første del

https://edit.mst.dk/media/ntjg4vgv/hsd_ii_foerste_del__basisanalyseplusmiljoemaal_2019.pdf

Angående D2: *Ikke-hjemmehørende arter*, er det Miljøstyrelsens vurdering, at råstofindvindingen ikke vil medføre en spredning eller introduktion af ikke-hjemmehørende arter.

Angående D3: *Erhvervsmæssigt udnyttede fiskebestande*, er det Miljøstyrelsens vurdering, at råstofindvindingen vil påvirke en ubetydelig del af det samlede gyde- og opvækstområde for kommerciel vigtige fisk. Desuden lægger Miljøstyrelsen vægt på, at indvindingsaktiviteten vil være lokal og kortvarig, og at bortskræmte fisk kan vende tilbage til indvindingsområdet efter endt indvinding og mens der ikke indvindes. Miljøstyrelsen vurderer derfor, at indvindingen ikke vil påvirke havstrategiens miljømål eller være til hinder for opnåelsen af god miljøtilstand for denne deskriptor i Nordsøen/Skagerrak.

Angående D4: *Havets fødenet*, er det Miljøstyrelsens vurdering, at indvindingsaktiviteterne ikke vil påvirke forskellige arter på bestandsniveau (se mere i afsnit om *bundflora og -fauna, fisk, fugle, og havpattedyr*). Miljøstyrelsen vurderer derfor, at indvindingen ikke vil påvirke havstrategiens miljømål eller være til hinder for opnåelsen af god miljøtilstand for denne deskriptor i Nordsøen/Skagerrak.

Angående D5: *Eutrofiering*, Miljøstyrelsen er enig i miljøkonsekvensvurderingen i, at følgevirkningerne af næringsstofberigelse kan være negativt for miljøet, men da sandet, der indvindes i, er rent og fint med et lavt organisk indhold, vil indholdet af næringsstoffer der potentielt frigives i forbindelse med råstofindvindingen også være lavt. Miljøstyrelsen er derfor enig i miljøkonsekvensvurderingen i, at indvindingen ikke vil medføre øget næringsstofbelastning i eller uden for indvindingsområdet.

Angående D6: *Havbundens integritet*. Miljøstyrelsen anerkender, at indvindingen af råstoffet påvirker havbundens integritet. Substrattypen ændres dog ikke og dybdeforøgelsen er vurderet som en mindre påvirkning der er reversibel, da det dynamiske miljø over tid vil genopfylde området med nyt sand.

Artssammensætning af bundflora, bundfauna og fisk vil dog potentielt kunne ændres kortvarigt og lokalt. Ligeledes vil biomassen af bundfauna kunne ændres lokalt, men genetableres inden for 2-5 år i den indvindingspåvirkede del af indvindingsområdet. Miljøstyrelsen vurderer på den baggrund, at en mindre påvirkning på deskriptor 6 kan accepteres, fordi påvirkningen på havbunden kun berører et begrænset areal relativt til sammenlignelige habitater i vandområdet, og at habitattypen og dybdeforhold ikke ændres væsentligt. Der er således mulighed for genetablering af området både fysisk og biologisk set. Miljøstyrelsen er derfor enig i, at råstofindvindingen i 562-PA Thyborøn ikke vil være en hindring for opnåelse af miljømål for deskriptoren i Nordsøen.

Angående D7: *Hydrografiske ændringer*. Det er Miljøstyrelsens vurdering, at de maksimale og gennemsnitlige dybdeændringer, som følge af råstofindvindingen i indvindingsområde 562-PA Thyborøn, er så lokale inden for indvindingsområdet og ligger inden for den naturlige dybdevariation langs Vestkysten, at det ikke vil påvirke hydrografien i området. Miljøstyrelsen vurderer derfor, at indvindingsaktiviteten ikke vil påvirke havstrategiens miljømål eller være til

hinder for opnåelsen af god miljøtilstand for denne deskriptor i Nordsøen/Skagerrak.

Angående D8: *Forurenende stoffer*. Det er Miljøstyrelsens vurdering, at råstofindvindingen ikke tilfører forurenende stoffer, da den foregår i sandforekomster med lavt organisk indhold, og i et område med en i forvejen stor omfordeling (se afsnit om vandplaner). Miljøstyrelsen vurderer derfor, at råstofindvinding i indvindingsområdet 562-PA Thyborøn, ikke vil hindre målopfyldelse af deskriptor 8.

Angående D9: *Forurenende stoffer i fisk og skaldyr til konsum*. Det er Miljøstyrelsens vurdering, at indvindingsaktiviteterne ikke vil medføre en påvirkning på fisk og skaldyr med forurenende stoffer (se ovenforstående deskriptor 8). Indvindingsaktiviteten vil således ikke påvirke havstrategiens miljømål eller være til hinder for opnåelsen af god miljøtilstand for denne deskriptor i Nordsøen/Skagerrak.

Angående D10: *Marint affald*. Det er Miljøstyrelsens vurdering, at indvindingsaktiviteterne ikke vil være medvirkende til udledning af marint affald.

Angående D11: *Undervandsstøj*. Miljøstyrelsen bemærker, at der vil forekomme støj i forbindelse med indvindingsaktiviteterne, men at den ikke vurderes at bidrage væsentligt til lydniveauet i området, eller have en væsentlig negativ påvirkning på havpattedyr (se mere i afsnit om *havpattedyr*). På den baggrund, er det Miljøstyrelsens vurdering, at indvindingsaktiviteterne ikke vil være til hinder for målopfyldelse for denne deskriptor i Nordsøen/Skagerrak.

Havstrategiområder

Miljøstyrelsen er enig med miljøkonsekvensvurderingen i, at der ingen risiko er for, at råstofindvindingen kan påvirke Havstrategiområde B, da det ligger ca. 1 km fra indvindingsområde 562-PA Thyborøn og da beskyttelsen desuden kun gælder inden for havstrategiområdets afgrænsning.

Marinarkæologiske interesser

Miljøstyrelsen bemærker på baggrund af høringssvar fra Slots-og Kulturstyrelsen, samt den efterfølgende marinarkæologiske forundersøgelse, at der foruden de formodede vragrester, som ligger uden for selve indvindingsområdet, ikke er konstateret marinarkæologiske interesser i det udleverede geofysiske materiale.

Miljøstyrelsen gør dog opmærksom på, at hvis der under arbejdet alligevel skulle påtræffes spor af fortidsminder eller vrag, skal arbejdet standes og fundet skal straks anmeldes til Slots- og Kulturstyrelsen i henhold til museumsloven § 29 h.

Rekreative interesser

Miljøstyrelsen bemærker af miljøkonsekvensrapporten, at indvindingsområde 562-PA Thyborøn ligger 14 km fra nærmeste kyst, og at der 5-10 km fra indvindingsområdet ligger et hot spot for friluftsliv.

Miljøstyrelsen bemærker af servicelaget ”hot spot for friluftsliv” af havplanen 29. september 2023, at en større del af indvindingsområdet overlapper med et hot spot for friluftsliv, men at besøgsfrekvensen for rekreative interesser i dette hot

spot dog er lavt. Miljøstyrelsen gør ligeledes opmærksom på, at der er pågået indvinding i bygherreområde 562-PA Thyborøn siden 2014 og at der siden da, herunder i forbindelse med den offentlige høring for nærværende ansøgning om indvindingsstilladelse i 562-PA Thyborøn, ikke er gjort opmærksom på potentielle konflikter mellem rekreative interesser i området og ansøgte indvindingsaktivitet i 562-PA Thyborøn.

Miljøstyrelsen formoder, at dette hot spot for friluftsliv er baseret på rekreativt sejlskib eventuelt fritidsfiskeri, idet afstanden til kysten ikke vurderes at gøre området egnet for kystnære rekreative interesser, samt idet der ifølge vragsguiden ikke er kendte dykkervrag inden for 562-PA Thyborøn.

I forhold til rekreativt sejlskib bemærker Miljøstyrelsen, at denne er signifikant større om sommeren, men Miljøstyrelsen lægger dog vægt på, at trafikken af denne selv om sommeren er meget begrænset indenfor 562-PA Thyborøn. Endvidere lægger Miljøstyrelsen vægt på, at indvindingsaktiviteten vil være af kortvarig og lokal karakter samt, at lystsejlere kan undgå indvindingsfartøjer ved anvendelse af de generelle søvejsregler.

Miljøstyrelsen vurderer derfor, at indvindingsaktiviteten i 562-PA Thyborøn vil have en ubetydelig påvirkning på kystnære rekreative interesser, friluftslivet i det nævnte hot spot samt fritidsfiskeri og lystsejlskib nær indvindingsområdet. Miljøstyrelsen kan derfor acceptere påvirkningen.

Sejlskibforhold

Miljøstyrelsen bemærker, at indvindingsområde 562-PA Thyborøn er beliggende i et område med moderat tæthed af skibstrafik, og at indvindingsaktiviteten i nærområdet er en allerede integreret del af de for skibstrafikkens opmærksomhedskrævende forhold. Endvidere lægger Miljøstyrelsen vægt på, at indvindingsområdet udgør en lille andel af det øvrige manøvrerum i Nordsøen, og at alle indvindingsfartøjer er udstyret med AIS, hvilket markant mindsker risikoen for kollision. Miljøstyrelsen har forhørt sig hos Søfartsstyrelsen, som er den relevante myndighed for dette fagområde, som ikke havde nogen indvendinger. Det er derfor Miljøstyrelsens vurdering, at de ekstra sejlskibe som følge af indvindingsaktiviteten i 562-PA Thyborøn, ikke vil medføre en væsentlig merbelastning på sejlskibforholdene i området.

Miljøstyrelsen skal henvise til, at tilladelsesindehaver efterlever fremsendte vurderingsskema om arbejder til søs og bekendtgørelse nr. 1229 af 3. oktober 2023 i relevant omfang. Ansøger har i deres partshøringssvar meddelt, at de i dag efterlever de henstillinger der fremgår af høringssvaret og derfor også agter at gøre dette i en kommende tilladelsesperiode.

Ammunition

Miljøstyrelsen er af Forsvarsministeriets blevet gjort opmærksom på, at indvindingsområde 562-PA Thyborøn er sammenfaldende med Forsvarsministeriets skyde- og øvelsesområde EK D 302, hvor der periodisk pågår skydeøvelser. Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelsen henstiller til, at der indhentes information om disse aktiviteter i Efterretninger for Søfarende, der fremgår af Søfartsstyrelsens hjemmeside. Ansøger har i deres partshøringssvar

meddelt, at de i dag efterlever de henstillinger der fremgår af høringssvaret og derfor også agter at gøre dette i den kommende tilladelsesperiode.

Miljøstyrelsen gør opmærksom på, at det generelt gælder, at såfremt der under indvindingsarbejdet bliver identificeret/forekommer fund af UXO eller lignende farlige genstande, skal arbejdet straks indstilles, og der skal tages kontakt til Forsvarets Operationscenter, jf. BEK 1229 af 3. oktober 2023 § 9, om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejde og andre aktiviteter mv. i danske farvande.

Øvrige erhvervsinteresser

Miljøstyrelsen har behandlet påvirkning på erhvervsfiskeri og kommerciel skibstrafik i afsnittene om *fisk og fiskeri* og *sejladssforhold*. I sin vurdering lægger Miljøstyrelsen vægt på, at det nærmeste indvindingsområde til ansøgte indvindingsområde 562-PA Thyborøn er 562-KD Jyske Rev E (placeret ca. 8,4 km fra 562-PA Thyborøn), mens at øvrige erhvervsinteresser såsom klappladser, erhvervshavne m.fl. ligger minimum 6 km. fra indvindingsområdet 562-PA Thyborøn.

Miljøstyrelsen vurderer derfor, at indvindingen ikke vil medføre øget støj og forstyrrelse eller øget skibstrafik i en grad, der vurderes at forhindre eller forstyrre de øvrige erhvervsinteresser og deres arealinteresser i området. Miljøstyrelsen vurderer således, at indvindingens påvirkning på øvrige erhvervsinteresser vil være ubetydelig.

Kumulative effekter

I sin vurdering af indvindingsaktivitetens merpåvirkning i forhold til den allerede eksisterende arealpåvirkning på bundsamfundet fra andre aktiviteter lægger Miljøstyrelsen vægt på, at det påvirkede areal inden for indvindingsområde 562-PA Thyborøn udgør en lille del af den totale sandbund og sandbundssamfund i Nordsøen. Miljøstyrelsen vurderer ligeledes, at der ikke vil forekomme overlap mellem sedimentfaner fra indvindingen i 562-PA Thyborøn og de øvrige erhvervsaktiviteter i nærområdet grundet afstanden fra indvindingsområde 562-PA Thyborøn til nærmeste erhvervsinteresser samt kyststrækningen Lodbjerg-Nyminddegab. Miljøstyrelsen vurderer således, at indvindingsaktiviteterne, herunder sedimentspredningen fra indvindingsaktiviteten i 562-PA Thyborøn, hverken alene eller kumulativt med de øvrige erhvervsaktiviteter i området vil medføre en væsentlig påvirkning på havbunden og den tilhørende havbundsfauna og -flora.

I sin vurdering af indvindingsaktivitetens merpåvirkning i forhold til fisk lægger Miljøstyrelsen vægt på, at det påvirkede areal inden for indvindingsområde 562-PA Thyborøn er begrænset i forhold til de samlede gyde- og opvækstområder for fisk langs den Jyske Vestkyst og i Nordøsen generelt. Herudover lægger Miljøstyrelsen vægt på, at der ikke vil forekomme overlap af sedimentfaner eller støj fra indvindingsområdet og de øvrige erhvervsinteresser. På den baggrund vurderer Miljøstyrelsen, at indvindingsaktiviteten i 562-PA Thyborøn, hverken alene eller kumulativt vil have en væsentlig påvirkning på gyde- og opvækstområder, fiskebestande og fødegrundlag for fiskearter i Nordsøen generelt.

I sin vurdering af indvindingsaktivitetens merpåvirkning i forhold til fugle og havpattedyr lægger Miljøstyrelsen vægt på, at indvindingsområde 562-PA Thyborøn ligger i et område, som i forvejen er præget af tilstedeværelsen af relativt tæt skibstrafik, og at arealet af indvindingsområdet udgør en minimal del af lignende havbundsområder i Nordsøen. På baggrund af ovenstående samt det, at indvindingen kun vil resultere i små, kortvarige og lokale forstyrrelser vurderer Miljøstyrelsen samlet, at der ikke vil være en væsentlig kumulativ påvirkning mellem indvindingen og øvrige aktiviteter på hverken fugle eller havpattedyr.

Natura 2000-væsentlighedsvurdering/Natura 2000-konsekvensvurdering og arter på Habitatdirektivets Bilag IV

Miljøstyrelsen skal sikre sig, at der ikke sker påvirkninger i eller ind i et Natura 2000-område. Der skal sikres en gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, der er på udpegningsgrundlaget i nærliggende Natura 2000 områder. Habitatområder, fuglebeskyttelsesområder og udpegningsgrundlag jf. Habitatdirektivet er implementeret i den danske habitatbekendtgørelse⁷.

Det fremgår af habitatbekendtgørelsen⁸, at før der træffes afgørelse om tilladelse, skal der foretages en vurdering af, om råstofindvindingen i sig selv, eller i forbindelse med andre projekter, kan påvirke et område væsentligt (væsentlighedsvurdering). Hvis det ikke kan afvises, at der sker en væsentlig påvirkning af et Natura 2000-område, skal der foretages en konsekvensvurdering. Miljøstyrelsen skal således sikre sig, at der ikke kan ske en påvirkning ind i Natura 2000-område N219, hvis råstofindvindingen finder sted i umiddelbar nærhed af N2000-området.

Miljøstyrelsen er den 8. februar 2023 blevet gjort opmærksom på, at Kystdirektoratet/WSP, på baggrund af det øgede areal, hvor marsvin kan adfærdspåvirkes af indvindingsstøjen i N219/H253, har valgt at opgradere Natura 2000-væsentlighedsvurderingen til en Natura 2000-konsekvensvurdering for marsvin og bilag IV-arterne marsvin, hvidnæse og vågehval idet væsentlig påvirkning ikke umiddelbart kunne afvises. I forbindelse med den opdaterede Natura 2000-konsekvensvurdering har Kystdirektoratet ligeledes valgt at halvere den ansøgte årlige mængde fra 4 mio. m³ til 2 mio. m³ pr. år for at halvere antallet af dage, hvor habitatområde H253 potentielt påvirkes af støj og forstyrrelser ved en maksimal årlig indvinding.

Nedenfor følger Miljøstyrelsens vurdering af den bilagte væsentlighedsvurdering for udpegningsgrundlaget i form af naturtyper, fisk, fugle og sæler samt den bilagte konsekvensvurderingen for marsvin på udpegningsgrundlaget i Natura 2000-område N219/H253.

Miljøstyrelsens vurdering af væsentlighedsvurderingen for udpegningsgrundlaget i habitatområder.

Miljøstyrelsen bemærker at naturtype 1110 sandbanke og naturtype 1170 rev (begge udpeget i N219) ligger henholdsvis ca. 500 meter og mere end 2 km fra

---

⁸ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023, om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

indvindingsområde 562-PA Thyborøn. I sin vurdering af sedimentspildets påvirkning på disse naturtyper lægger Miljøstyrelsen vægt på, at sedimentspredningen fra indvindingen vil påvirke ansøgningsområdet og dele af påvirkningszonen, men ikke havområdet uden for påvirkningszonen (se afsnit om havbund, dybde og dynamik).

Miljøstyrelsen vurderer, at eventuelt overlejring af naturtype 1110 sandbanke med sand fra sedimentspredning vil have en ubetydelig påvirkning på naturtypen, idet denne ligeledes består af sand. Ligeledes vurderer Miljøstyrelsen, på baggrund af de dynamiske forhold, der karakteriserer Nordsøen, at de udpegede naturtyper (1110 sandbanke og 1170 stenrev) under naturlige forhold overlejres med sediment samt at eventuelt sedimentspredning til naturtype 1110 sandbanke og 1170 stenrev, udpeget i N219, vil omfatte lave sedimentkoncentrationer, der vil ligge inden for den naturlige variation i Vesterhavet.

I sin vurdering af indvindingsaktivitetens påvirkning på udpegningsarterne stavsild, flodlampret, havlampret, laks, gråsæl og spættet sæl inden for deres udpegede Natura 2000-områder lægger Miljøstyrelsen vægt på, at afstanden mellem indvindingsområdet og N28/N65 er 14/29 km. Afstanden er derfor for stor til, at indvindingen vil have en direkte påvirkning på disse udpegningsarter. Endvidere lægger Miljøstyrelsen vægt på, at påvirkningen er af kort varighed, og at arealet der påvirkes er begrænset til indvindingsområde 562-PA Thyborøn og dets påvirkningszone. Ligeledes vurderer Miljøstyrelsen, at de udpegede arter vil kunne søge til alternative fourageringsmuligheder, hvis de forstyrres af indvindingsaktiviteten i 562-PA Thyborøn.

Miljøstyrelsen vurderer derfor, at indvindingsaktivitetens arealpåvirkning, sedimentspild, støj og forstyrrelser, hverken alene eller kumulativt med de øvrige aktiviteter vil hindre en gunstig bevaringsstatus for disse arter.

Miljøstyrelsens vurdering af væsentlighedsvurderingen for udpegningsgrundlaget i fuglebeskyttelsesområderne

I sin vurdering af indvindingsaktivitetens påvirkning på udpegede fugle lægger Miljøstyrelsen vægt på, at indvindingsaktiviteten i 562-PA Thyborøn er af begrænset, kortvarigt og lokalt omfang, og at indvindingen dermed ikke vil medføre en væsentlig påvirkning på fugle, hverken ved direkte forstyrrelse eller som følge af påvirkning af fødegrundlag og fourageringsmuligheder (se afsnit om fugle). Endvidere lægger Miljøstyrelsen vægt på, at indvindingsområdets dybdeforhold ikke vurderes favorable for havdykænders fouragering samt at udpegede havdykænder samt fiskespisende fugle kan søge til udbredte alternative fourageringsområder af tilsvarende beskaffenhed i havområdet omkring indvindingsområdet.

Miljøstyrelsen vurderer derfor, at indvindingsaktiviteten i 562-PA Thyborøn hverken alene eller kumulativt med de øvrige aktiviteter i området vil have en væsentlig påvirkning på udpegningsgrundlaget for de omkringliggende fuglebeskyttelsesområder.

Miljøstyrelsens vurdering af konsekvensvurderingen i forhold til marsvin på udpegningsgrundlaget i Natura 2000-område N219/H253

I sin vurdering af indvindingsaktiviteten i 562-PA Thyborøn og dennes støjpåvirkning på marsvin i habitatområde 253 lægger Miljøstyrelsen vægt på, at marsvin ikke kan blive udsat for permanent høretab som følge af indvindingen,

idet afstanden til habitatområdet (500 meter) er større end afstanden for permanent høretab (50 meter). Miljøstyrelsen bemærker dog, at marsvin kan blive adfærdspåvirket i 28,5 % af H253, mens at decideret undvigeadfærd for marsvin kan række op til 100 meter ind i H253/N219. Miljøstyrelsen ser dog, at disse påvirkninger er baseret på indvindingsaktivitet langs hele grænsen af indvindingsområdet mod habitatområde H253, hvilket Miljøstyrelsen vurderer som usandsynligt. Miljøstyrelsen vurderer på denne baggrund, at det reelle areal, hvor marsvin kan blive adfærdspåvirket i H253/N219, som følge af indvindingsaktivitet i 562-PA Thyborøn, formodentligt er mindre.

Kystdirektoratet har oplyst, at der ikke vil forekomme samtidig indvinding i 562-PA Thyborøn og Kystdirektoratets andet bygherreområde 562-AE Thyborøn A, men at indvindingsaktiviteten i de to bygherreområder kan komme i forlængelse af hinanden. Miljøstyrelsen kan acceptere, at indvindingsaktiviteten i de to bygherreområder kan forekomme i forlængelse af hinanden, idet indvindingsaktiviteten fra begge bygherreområder hver især udelukkende vil adfærdspåvirke marsvin i et begrænset område indenfor H253/N219. Foruden dette ligger Miljøstyrelsen vægt på, at marsvin formodentlig er tilvænnet indvindingsaktivitet og generel skibstrafik i området, og fordi marsvin kan søge til alternative fourageringsområder, mens der indvindes. For dog at sikre sig, at marsvin i H253/N219 ikke vil blive adfærdspåvirket på et større areal, end det som konsekvensvurderingen for nærværende ansøgning vurderer på, har Miljøstyrelsen valgt at sætte vilkår om, at der ikke må foregå samtidig indvinding i 562-PA Thyborøn og 562-AE Thyborøn A. Vilkåret er sat med hjemmel i § 21, stk. 2, nr. 1.

Da indvindingen ikke vurderes at medføre en ændring af bevaringsstatus for marsvin, ikke forhindrer opnåelse af gunstig bevaringsstatus for naturtyperne og disses karakteristiske arter og dermed ikke hindrer en fortsat fremgang i bevaringsstatus for marsvinenes levesteder (naturtyper) og fødeemner inden for habitatområdet, vurderer Miljøstyrelsen, at Natura 2000-området N219/H253's integritet ikke ændres eller skades som følge af den ansøgte indvinding.

Arter på Habitatdirektivets bilag IV

Habitatbekendtgørelsens bilag 7 indeholder en fortegnelse over arter på EU's habitatdirektivs bilag IV, som er hjemmehørende i Danmark. Her fremgår det, at marsvin og alle andre arter af hvaler er hjemmehørende. Miljøstyrelsen skal sikre sig, at arternes yngle- eller rasteområde ikke skades, når der gives tilladelse til råstofindvinding i indvindingsområde 562-PA Thyborøn, samt at tilladelsen ikke udgør en væsentlig påvirkning af den samlede bestand eller områdets økologiske funktionalitet for disse arter.

På baggrund af indvindingsaktivitetens begrænsede, lokale og kortvarige påvirkning på marsvin, vågehval og hvidnæse i forhold til arealpåvirkning, sedimentspredning og støj (se afsnit om havpattedyr) vurderer Miljøstyrelsen, at indvindingen ikke vil medføre skade hverken på enkelte individer eller på bestandene af marsvin, hvidnæse og vågehval i Nordsøen.

Miljøstyrelsen vurderer derfor, at indvindingen i 562-PA Thyborøn ikke vil medføre skade på hverken enkelte individer eller på bestandene af marsvin, hvidnæse og vågehval i Nordsøen, og at indvindingen ingen påvirkning har på

bestandenes bevaringsstatus i Nordsøen ligesom den økologiske funktionalitet for bestandene ikke ændres.

5.6 Miljøstyrelsens konklusion

Miljøstyrelsen har på denne baggrund, og ud fra en samlet afvejning jf. råstoflovens § 3, truffet afgørelse om tilladelse til indvinding af den ansøgte mængde i bygherreområde 562-PA Thyborøn.

6. Klagevejledning

Miljøstyrelsens afgørelse kan i henhold til råstoflovens § 26, stk. 2, påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet for så vidt angår vilkår til beskyttelse af kulturarv, natur og miljø.

Rettidig klage har opsættende virkning for den påklagede afgørelse, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet, jf. råstoflovens § 26 b, stk. 8.

Afgørelsen kan påklages af adressaten for afgørelsen, offentlige myndigheder, en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker, lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen, landsdækkende og lokale foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser, DI, Danmarks Rederiforening, Danske Råstoffer, Danmarks Fiskeriforening og enhver med individuel væsentlig interesse i afgørelsen, jf. råstoflovens § 26 a, stk. 1 og 2.

Klagefristen er 4 uger fra offentliggørelsen af afgørelsen, jf. råstoflovens § 26 b, stk. 1. Klagefristen udløber således den 31. juli. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klage skal ske via Klageportalen, som man finder et link til på forsiden af Miljø- og fødevareklagenævnets hjemmeside <https://naevneneshus.dk>. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges på www.borger.dk eller www.virk.dk som normalt, typisk med Mit-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Hvis Miljøstyrelsen fastholder afgørelsen, sender Miljøstyrelsen klagen videre til behandling i nævnet via klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når man klager, skal der betales et gebyr. Når man klager, skal der betales et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016 niveau), jf. lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvist medhold. Vejledning om klageregler og gebyrordning kan findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside <https://naevneneshus.dk>.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man

ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Der er adgang til at indbringe denne afgørelse for domstolene. Hvis afgørelsen ønskes indbragt, skal sagen anlægges inden 6 måneder fra meddelelsen eller offentliggørelsen af afgørelsen, jf. råstoflovens § 43. På www.domstol.dk kan der findes vejledning om at anlægge en retssag ved domstolene

Underrettelse

Myndigheder og organisationer på e-postlisten har modtaget en kopi af afgørelsen.

Afgørelsen er offentliggjort på Miljøstyrelsens hjemmeside under annonceringer

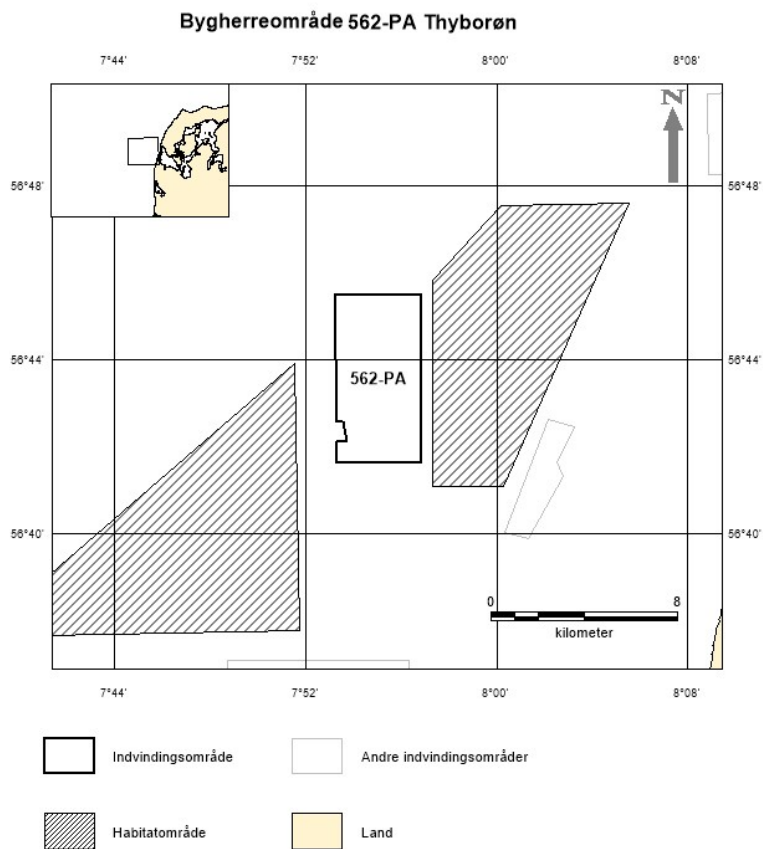
På vegne af Miljøstyrelsen

Andreas Mørch
anmoe@mst.dk
+ 45 21 38 67 98

Bilag 1 – områdespecifikke vilkår

Samlet tilladt mængde i m ³	Årlig tilladt mængde i m ³	Andre vilkår
7.000.000	2.000.000	1. Anvendelse. Det indvundne materiale i område 562- PA Thyborøn må alene anvendes til kystfodring på Lodbjerg-Nymindesgab fællesaftalestrækningen 2. Metode. Indvindingen i området må kun ske med slæbesugning 3. Begrænsning. Der må ikke foregå samtidig indvinding i bygherreområde 562-PA Thyborøn og Kystdirektoratets andet bygherreområde 562-AE Thyborøn A. 4. Begrænsning. Indtil slutundersøgelsen fra forrige tilladelse (NST 7323-00034) er modtaget og godkendt i Miljøstyrelsen, må der kun indvindes op til 2 mio m³. Indvindingen må kun foregå centralt i området, således, at der holdes en afstand på 500 m til indvindingsområdets afgrænsning. 5. Slutundersøgelse. Når indvindingen i området er endeligt afsluttet, skal tilladelsesindehaveren gennemføre en samlet undersøgelse og vurdering af indvindingens fysiske og miljømæssige effekter på indvindingsområdet. Det skal dokumenteres, at indvindingen ikke har haft væsentlige negative miljømæssige effekter på stenrevsområdet beliggende i den sydvestlige del af påvirkningszonen. Sammenligningsgrundlaget for undersøgelsen er områdets tilstand som dokumenteret i ansøgningen med bilag, samt miljøundersøgelser fra indvindingsområdets tidligere udlægning. Undersøgelsen og vurderingen skal godkendes af Miljøstyrelsen. Opmålingsprogram m.m. skal godkendes af Geodatastyrelsen, og programmet skal godkendes inden opmålingen finder sted.

Bilag 2 – Kortbilag

Beliggende i Nordøen

Indvindingsområdet er begrænset af rette linjer mellem følgende punkter:

Geografiske koordinater (WGS84)

N. Bredde Ø. Længde

56° 45,52'	07° 56,85'
56° 45,49'	07° 53,22'
56° 42,59'	07° 53,31'
56° 42,59'	07° 53,59'
56° 42,14'	07° 53,74'
56° 42,14'	07° 53,32'
56° 41,64'	07° 53,33'
56° 41,67'	07° 56,85'
56° 45,52'	07° 56,85'